

જનામે ખુદા,
નાટક ત્રીન બાબકા,
સુર એદ ખુન.

અસરે.

શેકસ્પીયરકે મરાહુર હામ "કીંગ લીયર" પરસે

મરાહુર મુન્શી.

આથા મહંમદ શાહ હથ કાશમીરીને લીખા.

પંતીશર્સી.

ઠક્કર બ્રધર્સી.

ઐર

એમ. એસ મુનશી,

સુરત લાગાતળાવ રોડ ઉપર આવેલા
બી "સાંદર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપ્યું.

કીંમત ૮ આને.

૩૪૨૮.

ગુજરાત વિધાપીઠ અધ્યાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ
બનામે ખુદા.

ત.પ્રત્યે નાટક.

મેલ.

શેક્ષપીયકે ન.

ખા.કન.....મીસરકા શાહ.....કોંગલીયર.
અ.અદાન.....શાહે મીસરકા વ.જીરે.આ.જમ.....ડયુક ઓફ ગ્લાસ્ટર.
અરસલાન.....ખા.કાનકા વહાદાર સિપૈહ સાલર.. , , કેન્ટ.
આમુદ પાશા..શાહરે માહપારા..... , , આદ્યની.
ખુસેર પાશા..શાહરે દિલઆરા..... , , કાર્નવાલ.
હુમાયુ પાશા..શાહરે જરા.....કોંગ ઓફ ક્રીસ.
પરવીજ.....સ.અદાનકા વારિસ બેટા.....એડગર.
બયરમ.....સ.અદાનકા હરામી લડકા.....એડમન્ડ.
પુરરમ.....માહપારાકા સિપૈહ સાલર..
જલીલ.....પુરરમકા લ.ડકા.
બ.ગલોલ.....જલીલકા હસ્તાદ.
ગુલબયર.....પુરરમકા નોકર.
બ.હક }પુરરમકે દોસ્ત.
મ.હક }

ફીમેલ.

માહપારા.....શાહકી બ.ડી લડકી.....ગાનેરીલ.
દિલઆરા.....શાહકી ખીયલી લ.ડકી.....રીગન.
જરા.....શાહકી ઓટી શાહ.જાદી.....કોડેલીયા.
ગુલહુમ.....પુરરમકી નોકરની.
લપલાં.....જલીલકી ઓસ્ત.
છન્દે અલાવા. રામીશગર. મહલીએ, ગવૈયા, તવાએજ જલ્લાદ
વ.ગયરા, વ.ગયરા, વ.ગયરા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૫૨૮-

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રૂડરૂટ ખુન

વિષય ૬૪૬૮ : ૨ ૪૬૮

બનામે ખુદા.

નાટક ત્રીન બાબકા.

સુફએદ ખુન.

બાબ પહેલા. દિબાવ પહેલા.

દરબાર.

(દરબારીયોંકા હસ્ત ખસ્તા ખડે નજર આના.)

રામિશગરાં—

ગાના.

પ્યારી પ્યારી કુદરતકી ખુશવારી, હરખત હરા ખુન-
શન હરા ચક્રાત જગત સારી દેખકે નેહારી પ્યારી
ચુલકારી—

ડારદારપર કલીઆ સજતી કાયલ ખુન બજતી કમલી
પ્યારીઆ હયે સારી કપારીઆ, હરી હરી ડારી ખુલ-
નસે ભારી નસીમે બહારી હયે પ્યારી નાજમે ગરી,
(અરસભાનો પરવીજકા હાથમે હાથ ડાબ આગે આકર ગાના.)

ગાના.

અરસભાન—હસમે ચુલ આઘ ખાલી કલીઆ દિલે નાસાદકી,
હો ગધ કુની બહાર ઇસ ચુલશને ઇખદકી.

પરવીજ—ગા રહી હયે મિલકે પરીયાન ગમ હામે નહનિયન.
કાફસે આવાજ આતી હય મુબારક બાદકી.

સહેલીયાં—જુલે ખારીસે રંગત ચમકી આલમકી હરધર દરસે
જોખન ખરસે, તુરાની લાસાની જગ ખનકે ચમ
ચમ ચમ ચમકી.

અરસલાન—સાકીઆ લે આ ગયે દુએરો હરમસે હુમકર,
ગમ હટા કુલકત ઘટા સાગર પિલાદે હુમકર.

સહેલીયાં—તુમપર જગકે આધાર તનમન ધન સખ નિસાર
કવસી દિખાઇ નીરાલી બહાર જીધર તજર કુદરત
આતી આન દિખલાતી-શાન બતલાતી-ગનન લુખાતી

ખરવીજ—સરવકા દેતી હય કુમરી ખનકે અશિક પયએ તાપ,
ચુલકા બુલબુલ છેડતી હએ રંગી ચુમકર.

(મહ પારકા મએ શૌહરકે આકર બયઠના. દીલારા મએ શૌ-
હરકે આન કર બયઠના. જરા મએ શૌહરકે આના ઐમર એક
કુસરેકે મુઠાખિલ બયઠની ખાકાન મએ ચોખરોકે આના
ઐમર તખ્તપર બયઠના.)

આકાન—અમ બાઇસે હયાતે જહાંબાની, અમ રહ રવાને સુલતાની.

રૂખાઇ.

ખરસોં સયર જહાં ફાની દેખી,
હર ચીજ બહાંકી આતી જાની દેખી.
જો આકે ન જાએ વોહ બુઢાપા દેખા,
જો જાકે ન આએ વોહ જવાની દેખી.

અન્દે શએ મર્જ ખૌદે ફરદાને ઘેરા હય, થોડે અરસેમે
મેરી શામે જીન્દગીકા સવેરા હય. મંચ આહતા કુંકે
વફાતસે પહેલે હયાતકા એક બારી ફર્જ હય, ચુકાઈ,
ના ઇતિફાકીકા કદમ આતેસે પહેલે ઇતિફાકે હાથો
ઈસ તાજકા હકદારોંકે સરપર ચઢાઉં. મગર ઇસસે
પહેલે હમારે જીંદગી કાન, મહે સુનના આહતે હંચ, કે
તુમમેસે હરએક બેટી હમે કિતના ખ્યાર કરતી હય.
(માહપારસે) માહપારા તુમ ચૌલાદે અકખરહો, અબ્બલ
તુમહીસે સુનેકે તુમહારી સઆદાર મંદી કયા ઇજ્જત
કરતી હય.

भाईपारा—जहाँ पनाह अगर रहे अमर सय हय के समन्दरका
पानी कुंजमे नही समा सकता तो छसेभी सय जनीये
के आपकी बाधन्तिहा मुहम्मतका छजहार जवान और
कलामके जरीये अहा नहीं हो सकता. मेरी गोयाई
हससे जयाहा और कुछ नहीं कहे सकतीके छतनी
मुहम्मत छस पाहिमाके आपसे हय, छतनी मुहम्मत
काछ जेटी अपने आपसे रपतीथी और न रपती हय.

नारा—(पुहसे) अह्लाहेर पुशामह.

पाकान—(पुश होकर) शापाश अय मेरी तुर दिहा शापाश,
मुज ज. छहके सुस्ता, कान छस पातके सीये गोश
पर आवाजये तुने वही तसल्ली ज. फश पात कहे
सुनाछ, मुपारिकहो वोह आप के छसने तुज अयरी
स. आहतमंद अवलार पाछ. (दिल आरासे) हां जेल
अय आपकी दुलारी अय हय तेरी पारी.

दिलआरा—जरीतवाज पाछजनकी ? ला जवान और सय्नी त. करीरके
पाय. छहस कनीज. का कुछ अर्ज करना म. हे. ज. मे. जुररत
हय, छतना तो ह. जुन्नी जनते हय के मेरी तीनत
और पाछकी तपीअतकी बिलकुल ओकही कयरीयत हय.

मुसहस.

होना दिलमे जुह्व करमा हय मुहम्मत आपकी,
होना घरका हय. डिगला शम्स. डिहृत आपकी.
सरमे सौदा आपका दिलमे अ. कीहत आपकी,
मुंहपे कलमा आपका हय लजपे महहत आपकी.
छहते. पारे अ. र्जनी ह. छे समाभी आप हय,
गर पुहा कहेता तो हम कहेते, पुहाभी आप हय.

नारा— (पुहसे) पनाह तेरी.

पाकान— (पुशहोकर) मर. हजा अयमेरी तुरदिहाह तुमेरी डि-
भीदेसभी जियाहा हस. आहत मंद और करमा
परदार हय (नारासे) हां जेल अय गुन्य अ
आर. जु तेरी गुने अइशानीका छन्ते. नार हय.

જાણી— અપમાનન મંચ કયા અર્થે કરે, ધતા અત મુઝસે
કહેતી હય કે તુ ચુપ રહે. "નહીં" મગર મેરા પહે
કહેના હય કે મંચ કુછ કહે નહીં સકતી.

ખા.કાન— કયું બાત કરનેમેં કયા યુરાધ હય આખિર ખુદાને
જાણાન કિસ લીએ અતા ફરમાય હય.

જાણી— ઉરકી ખુદાઈ ઔર વકતાયકા ઇકરાર કરનેકે લીએ,
ઔર જુશરતકે વક્ત અપની જુશરીયાતકા ઇજહાર
કરનેકે લીએ.

અપમાન.

જમાનેકી રાહત અગર ચાહિયે,
તો બાતેં કરે સોચકર ચાહિયે;
કહે એક જાજ સૂનલે ઇન્સાન દો,
કે હકને જાજાં એકી કાન દો.

ગાના.

કર જોર અગર હય દાના, પડે તો ન પચતાના.
ગ્યાનીકા ગુન ગાના—કર.

દીલકી દીલમેં સોચલે પહેલે હુદમ લખપર લાના—કર.
હસને બાતકી રીત ન જાની ઉસને કુછ ન જાના—કર.

ખા.કાન— (ગુરમેસે) શ.ઔર.

બાબકી ફરમાં બરી ફરમાન શરહે દીન હય,
ઇસ કદર ઇનકાર મેરે કુકમકી તૌહીન હય.

જાણી— આલીબાદ મંચ ઉન બાતોંકા પસંદ નહીં કરતી
કે હસસે ઇન્સાનકી પસંદકો શિકાર કીયા જાતા
હય. સમ્યાસ શરાફતકી જાન હય, મંચ અપને બુ-
જુર્ગ બાપસે ઉસી કદર મુહબ્બત રખતી કું હસ
કદર મુહબ્બત રખના હર સ.આદત મન્દ બેદીકા
ફર્જ ઔર ઇમાન હય.

ખા.કાન— ઓ ફર્જ ફરામોશ પહે કયસી બેફદા તકરાર કરતી
હય, ઇસસે અચ્છે ઉમ્દા લફ્જોમેં તો એક મયર
શખ્સકી જાણાન મુઝસે મુહબ્બતકા ઇજહાર
કરતી હય.

જારા—તો મા અલૂમ દુવા કે દુ. જુરફી તખી અત રાસ્ત આ. જીકો
નહીં અલકે લ. દ. ફા. જીકો પ્યાર કરતી હય.

ખા. કાન—જારા જારા.

જારા—શરીર આરા કોલકો ફે. અલકે તરા. જુમે રખકર તોલના
ચાહીએ, સચ્ચી મુહબબત જનાબકી દુકાન આર સફ. જોકે
ખા. જરમે નહીં મિલતી હસકો દિલકે ખ. જનનેમે દુકાન
આર તખી અત કે. તેહ ખાનેમે ટટોલના ચાહીએ.

રૂખાઈ.

સચ્ચ હાલે તખાહ મુરિકલ હય.

જખત ફરિયાદ આહ મુરિકલ હય.

ચાહકા દા. અવા હય બહોત આસા.

લેકિન હિસકાનિઆહ મુરિકલ હય.

ખા. કાન—ગ. જખ ઇતની છોટી આર ઇતની તકરાર.

જારા—જી નહીં હું ફરમાઇએ કે ઇતની છોટી આર ઇતની રાસ્ત
ગુફતાર.

ખા. કાન—તો કયા રાસ્ત ગુફતારી ઇસી સ. ખુન સા. જીકા
નામ હય.

જારા—તો કયા હ. ક. ગોષ ખુશામદ ખા. જીકા નામ હય.

ખા. કાન—ઇ. જહારે વફાદારીકો ખુશામદ કહેના યહે એ કિસમકી
બદ જખાની હય.

જારા—આર મકકારીકો વફાદારી સમજના ખા. ફનાક નાહાની હય.

ખા. કાન—વફાદારીકે દ. અવા કરને વાલેકો મકકાર કહેના યહે
તુમહે સજતા નહીં.

જારા—યહેતો દુનિયા જાણતી હય કે જો ગરજતા હય તોહ
બસરતા નહીં.

ખા. કાન—દિલકા હાલ ઇ-કાનકી ગુફત ગુસે જના જતા હય.

જારા—ઇતર અત્તારકે કહેનેસે નહીં અલકે આપની ખુશામદ
પહેચાન જતા હય.

અખીયાત.

ખા. કાન—હો. હદે યહે હહ.

જારા—કબી છુટી નહીં.

आ.कान—मे अदम्य हय तुं,

जरा—मगर जुही नहीं.

आ.कान—हे जाते ना पसन्द हय.

जरा—दुनियाको हय पसन्द.

आ.कान—मुझको नहीं पसन्द.

जरा—जुदाको तो हय पसन्द.

आ.कान—तुझको उड़ाओगी.

जरा—मेरा पार त आला हय.

आ.कान—मय कुछ न दुंगा.

जरा—जुदा देने वाला हय. (आ.कानका त.पतके नीचे गुरसेमें उतरना सगका पड़े हो जना.)

आ.कान—अहांत पुत्र अगर तु मेरी होलतो सखतनतके ला परवाहीकी होकर मारती हय. तो उस गुररको होलत समझके उसको ह.क सम्बाध इ.र्ज और धमानके नामसे पुकारती हय. ओ! ज जुदा गारत हरे आनसै मय तुझको और तेरी मु.हज्जत दोनों के छोड़ता हूं.

मु.अम्मस.

संग हाथीज अनके तुझपर तो सही ला अनत गीरे,
सर कटे होकत घटे नि.हलत पड़े ध.न.नत गिरे.
अमरा छुटे इहर दुटे गम पड़े आहत गिरे.
अमसे जाने जारहो हो और अ.ज.ह.ह ध.न.बेशाय,
तु हय और गम, गम हय और हिल हिल हय और
सह पेयोनाय.

स.अ.कान—जस जहांपनाह जस अयस अयसी होलनाक लाय,
नत और अयसी मुहिय पददु.आ धन ज.निसार
बानेसे नहीं सुनी ज सकती ओ हिल हर.न.ता
हय इये इयेसे पनाहकी आवा.ज आती लय.

आ.कान—ना क्या अयसी ना.पस.इ ओलाहको वालेदयन दु.आ-
ओनेके होते हय.

જા.કાન— વાલીએ ન્યા.અમત બચ્ચા અમર રાનકો નજીસ કર દે
તો ક્યા મા આપ હસે કાટકર ફેંક દેતે હંય, ઔલાદ
કયસીહી કુસુરવારહો વાલિદયત ઉસપરબી રહન
કરતે હંય.

જા.કાન— તહી અયસી પુર કુસુરપર રહમ કુછ જુરત નહી.

હુમાયુ'પાશા— વાલી જાહ અબ્બલ તો આપ જીમે પહોત
બ.ડા કુસુર સમજતે હંય વોહ કોછ કુસુર નહી,
દોયમ ઔલાદ કયસીહી કુસુરવાર હો ઉસકે
હકમે'બી અયસી દિલ દિલાદેને વાલી જાહ દુ.આ
નિકાલના મુહબ્બતે પઠરીકા દરપુર નહી. રૈયાજી
દિલ અપના છુરા આહને વાલેકે હકમે'બી બસા
કરમા નિકાલતા હય. સરસખ્ખ દરખત જો
ઉસકી બ.ડ કાલતા હય ઉસપરબી અપના
સાયા ડાલતા હય.

જા.કાન— (જિરાકો ગુસ્સેમે ધક્કા મારના જિરાકા હુમાયુ'પાશાકે
આગાશમે ગિરના.) બહોત ખુબ અમર આપકો પહે
ખોટી અશરરી પસન્દ હય તો હટાઇએ ઇસે અપનેહી
સાય લે જાઇએ. કસમ હય ઉસ આહતાએ કુદરતકી
કે છરકે ચેખતેયારમે તમામ આલમકે જરીએ
હરતો ખુદ હય, કસમ તમામ અજરાને ફલકીહી
જો હમાર તુમુદ એ ખુદ કા બાઇસે પુજુદ હય. એ
મગર સરકશ લડકી ઉન ખોહનાક દરિન્દોકી તરહ
જો અપની ઔલાદકો માર કર ખા જાતે હંય પુજકો
જલીલ આર હેટી જાનુંગા. જા દુરહો ન તુ આજમે
મુઝે અપના આપ સમજના આર ન મંય તુઝે અપની
બેટી જાનુંગા. (જા.કાનકા તખ્તપર બવહના)

અરસલાન— જહાન સરદાર.

જા.કાન— અરસલાન ખબરદાર.

અરસલાન— સરીર આરા.

જા.કાન— ઇધર આવ માહપારા દિલઆરા સુનો આજમે ઇસી
વકતસે કુલ માલો મનાલ ગર્જ જુજસે કુલ તક
જો કુછ હય સે તુમહારા હય અખ મા બહોલતકો

ન ધૂન જતણી પરવાહ ચૈર નજલતનતણી ચાહ,
સિંદ્ર ચન્દ દિન છન્દગીઠે નિહાલને હંચ ધસકે લીએ
પહે ધન્તે જામ રખખુંગા કે સૌ સરદારો કે સાચ
એક માહ અયનુરે નજર તેરે ધરમેં ચૈર એક
માહ અય રાહતેજાં તેરે મકાનમેં કયામ કરંગા
હિરમેં ચૈર.

અરસજાન—હુજુર જરા ગૌર.

ખાકાન—બસ જખાનકો ચામ લે.

અરસજાન—ધન્જાનકો ચાહિયેકે મહેજ ગુરસેસે નહીં જરા અ-
કલસેબી. કામ લે.

ખાકાન—સરદાર ! શાહી સુઆમિબાતમેં દખલ દેના અન્જા
નહીં, પહે જમક શખસ કાક નાદાન અન્જા નહીં,
જો પુઠ્ઠારી ખાતોહી શરીની પર દિલસ મયગા.
ચા હસ બેવફા પુતલીહી આંખોહી તરહ અપને મ-
જસુત ધરાદેસે બદલ જાયગા.

શ.એર.

બસાર હિલએં મલક બિગડેં જહાં સારા ઉલટ જાએ.

મગર કયા તાબ કયા તાકત મેરા દિલ બદલે ધટ જાએ.

અરસજાન—હુજુર મંચ ધરાદા બદલનેકે લીએ નહીં કરેતા
સિંદ્ર પહે સુજનરિશ હય કે ગયજસે પહેલે ગૌર કાજીએ.

ખાકાન—દેખો કમાન કશીદાકે સાચને ન આવ અગર હમે-
શાકે લીએ ખામોશ ન હોતા હો તો થોડી દરકે
લીએ જુરર ખામોશ હો જાવ.

અરસજાન—ખામોશ ? કયા ખામોશ. ? ? ? અય તાજે સરી
સરદારોશ ચાપલુસીકા શયતાન આપકો તખાલીહી
જહન્નમકી તફીરેલે, ચૈર સખુન સાજો જખા આ-
પકી અકલકી આંખોંપર ખુશામદકી પટ્ટી બાંધકર
ગૌર મુસીબતકી તફીરેલે, ચૈર પહે સુલામે વફા-
દાર ધજહારે વફાદારીસે ખામોશ હો. લાઅનતહો
હિસ દિલપર જો અયસા ફર્જ દરામોશ હો.

શાએર.

ન ચુપ હય ન રહે હમ તક ચુપ રહેમા,
યહી કહે રહા હય યહી ફિર કહેમા.

ખા.કાન— કહે.

અરસલાન—

શાએર.

કે આપ અપને હ.કમે જફા કર રહે હંય,
જુરા કર રહે હંય જુરા કર રહે હંય.

ખા.કાન— કસમ ખુશકી કે હમ રાહે ઇ-સાફકે ખિશાફ
હરગિજ કદમ નહીં ઉઠાતે હંય.

અરસલાન— પીરો મુરશીદ મ.આફ કીજીએ આપ જુબી કસમ
ખાતે હંય. (ખા.કાનકા ખન્જર નિકાલકર અર-
સલાનપર હમલા કરના તમામ એલેલેદર ખારકા
ખડે હોળના અરસલાનકા ખા.કાનકે ખન્જરવામા
હાથ પકડકર એક જાતુ બપઠ જાના. ખા.કાનકા
અરસલાનકી દુસરી કલામ પકડ લેના.)

ખા.કાન— કયુંઓ સિફલે કમીને અબતુ યહી તક ચુસ્તાખીપર
આમાદા હુવા.

અરસલાન— હ.જુરા સંબલીએ તખીબકો કતલ કીયા ઔર મ.જે
જીયાદા હુવા.

ખા.કાન— તુચુસ્તા ખહય.

અરસલાન— મગર ખુશામદ ખા.જ નહીં.

ખા.કાન— તુસુ ખન પરવર હય.

અરસલાન— મગર સુ.ખન સા.જ નહીં.

ખા.કાન— હુજજતી.

અરસલાન— મગર રાસ્ત સુફતાર.

ખા.કાન— અ.હમ.ક.

અરસલાન— મગર આપસે જિયાદા હોશિયાર.

ખા.કાન— હટ દફ.અહો નાહિન્જર.

(ખાદશાહકા દુખારા ખન્જર મારનેકો ઉઠાના. અરસલાન
કા સર જુકાના સા.અદાનકા ખાદશાહકા હાથ રોકના.)

ਯਾਯ ਪਹੇਲਾ ਦਿ ਯਾਯ ਦੁਸਰਾ.

ਰਾਸਤਾ.

(ਯਧਰਮਕਾ ਅਪਨੀ ਯਾਲਾਈ ਅਧਾਨ ਫਰਤੇ ਫੁਵੇ ਆਨਾ.)

ਯਧਰਮ— ਓਹ ਫੀਨਾ ਧੋਕਾ ਐਧਾਰੀ ਮਕਕਾਰੀ ਧਨਈ ਆ. ਯੋਧਾ
 ਨਾਮ ਫੁਧ ਦੁਨਿਆਵਾਰੀ ਚੁਰਤਮੇਂ ਚੁਰ ਸੀਰਤਮੇਂ ਨਾਰ ਚੁ-
 ਫੁਪਰ ਪਧਾਰ ਯ. ਯਲਮੇਂ ਤਲਵਾਰ ਧਈ ਫੁਧ ਧੋਹ ਯ-
 ਲਤੇ ਫੁਵੇ ਆਧ. ਯਾਰ ਉਸਸੇਂ ਫੇ ਯੇਵ. ਫੁਫ ਫਰਤੇ ਫੁਧ,
 ਐਧਾਰ. ਆ. ਫਲਮਨਫ ਅਪਨੇ ਫਰੀਫ਼ਿਫ਼ੀ ਧਨਯਯਧਾ ਫਰਤੇ ਫੁਧ.
 ਐਧਾ ਪਰਧੀ. ਯ. ਗਾਸਿਧ ਯਾਧ ਫੁ ਯਾਧਫੀ ਯਧਫਾਫਸੇ ਧੀਨ
 ਫਿਰਸੇ ਪਾਧ, ਐਧਾਰ ਯਧਰਮ ਸਿਫ਼ ਐਧਾਧ ਫੋ. ਫਧੁਂ ਫਿਸ
 ਲੀਐ ? ਫਧਾ ਧਸਲੀਐ ਫੇ ਫੁਸਰਾ ਪਾਨਈ ਫੁਧ, ਐਧਾਰ
 ਮਧ ਯੁਧਰ ਸੀਮ ਯੁਰਫ ? !! ਫੁ ਨੇਫ ਮ. ਆਧ ਫੁਧ
 ਐਧਾਰ ਮਧ ਯਫਮ ਆਧ ? ਫੋ ਫਧਾ ਮਧ ਧਸ ਯੇਫੁਫਾ
 ਧਯਫਸੇ ਅਪਨੀ ਸਧੇ ਫਧਮੀਫਫੀ ਲਗਾਮ ਮਧਫਾਨੇ
 ਆਰਯੁਫੀ ਧਰਫਸੇ ਮੋ. ਫਫੁੰਗਾ ? ਫੋ ਫਧਾ ਮਧ ਅਪਨਾ
 ਫੁਫ ਫਿਰਸਾ ਐਧਾਰ ਆਧਨਫ ਅਪਨੀ ਯੁਨੇਫਰੀ ਫਧਮੀਫਫੀ
 ਆਰ. ਯੁ ਫਮੇਸਾਫੇ ਲੀਐ ਫੋ. ਫੁੰਗਾ ਐਧਾ ਨਫੀਂ ਫਧੀ ਨਫੀਂ
 ਯਲਫੇ ਧਨ ਫਰਫੇਫੇ ਯਨੇ ਫੁਵੇ ਯਫੁਸੇ, ਫੇਰੀ ਸਾਰੀ
 ਯੁਧ ਨਸੀਧੀਫਾ ਫਿਲਸਮ ਫੋ. ਫੁੰਗਾ. (ਸਾ. ਆਫਾਨੇਫਾ
 ਆਫਾ ਫੇਧ) ਐਧਾ ਯੇਵਫੁਫ ਯੁਫਾ (ਆਨਾ ਸਾ. ਆਫਾਨੇਫਾ
 ਆਫਸੋਸ ਫਰਤੇ.)

ਸਾ. ਆਫਾਨ— ਯੁਫਮ ਫੁਗਾ ਫੁਧ ਫਧਾਫੀ ਧਿਰਾਨੀ ਆਫਸੋਸ ਧਤਨਾ
 ਆਫਲਮਨਫ ਯਾਫਸਾਫ ਐਧਾਰ ਧਤਨੀ ਯਫੀ ਨਾਫਾਨੀ ਯਾਰਾ
 ਆਧਸੀ ਸਾ. ਆਫਾਨਮਨਫ ਯੇਫੀ ਐਧਾਰ ਉਸਸੇਂ ਫੋ ਯੁਰਾਧ
 ਆਰਫਲਾਨਫਾਸਾ ਯਧਰ ਯਧਾਫ ਉਸਸੇਂ ਫੋ ਫਯ ਆਫਧ
 ਸਿਫ਼ ਧਤਨੇ ਫੁਸੁਰਪਰ ਫੇ ਆਫਨੇ ਯੁਧਾਮਫ ਫਧੁਂਫੀ ਐਧਾਰ
 ਦੁਸਰੇਫੀ ਯਧਾਨਪਰ ਸਧ ਯਾਫ ਫਧੁਂ ਆਧ. (ਯਧਰਮ

સા. અદાનકા સુનાનેકે લીએ અલગ જોરસે કહેતા હય.)

બયરમ—નહીં હો સકતા હય. કબી નહીં હો સકતા હય। અય
હવસ પરસ્ત દિલ પ્હે કબી નહીં હો સકતા હય.
અફસોસ જસ ચશમેકે પાનીસે પ્યાસ બુઝાના ઉસીમે
જહર મિલાના. જસ દરખ્તકે સાયેમે સોના ઉસીકી
જડ કાટનેકો તૈયાર હોના ! અફસોસ પરવીજસા
ફરિશ્તા ઔર પ્હે શયતાની ધરાદા ! બેટા ઔર બાપકી
જાન લેનેપર આમાદા ! તૌબા ! તૌબા અરે મેરી અબો
કે આગે અધેરા આતા હય, મેરા દિમાગ ચકર
ખાતા હય, ચકર ખાતા હય. ચકર ખાતા હય.

સ. અદાન— (ખુદસે) કૌન બયરમ પ્હે કયા બક રહા હય. પ્હે
મંચને કયા સુના. કયા પરવીજ મેરા બેટા.

બયરમ— અય દેખને વાલે આસમાન અય સુનનેવાલી જમીન
અય પાસસે હોકર ગુજરને વાલે હવાકે જરરે
તુમમેસે અયસા કોઇબી નહીં જો મેરે બાપકો એક
લફજ ખબરદાર કહે સકતા હય. (સ. અદાનકા
બયરમકા શાના પકડના.)

સ. અદાન— પ્હે તુમ કર સકતે હો બયરમ પ્હે તુમ્હે કરના હોગા.

બયરમ— જા જા જનાબ મંચ કયા કર સકતા હું.

સ. અદાન— અદાએ ફજ ઇજદારે હક.

બયરમ— યા ખુદા તુ જાનતા હય.

સ. અદાન— ઔર તુમબી જાનતે હો.

બયરમ— જનાબ મંચ કયા જાનતા હું ?

સ. અદાન— બયરમ કયા તુ મેરા બેટા નહીં હય ? કયા મંચ
તેરા બાપ નહીં હું ? તુજો અબી જોશમે આકર કહે
રહાયા. જસકો મંચ ઇતિફાકસે સુત ચુકા હું. અબ
તુ ઇન્કાર કિયા ચાહતા હય, કયા પરવીજકે સાથ
મિલકર તુબી મુઝે શિકાર કીયા ચાહતા હય ?

બયરમ— પરવીજ ના ફહમ પ્યારે બાપ રહમ (પરવીજકા હાથ
જોડ દોળનું હોના.)

સ. અદાન— (પરવીજકો ઉઠાકર) સિફ તુઝપર.

બયરમ— નહીં, દોનો પર.

સ.અદાન—વોહ શયતાન હય ઇસલીએ ઉસપર લા.અનત ચાહિયે
(બયરમકા દો. જાતુ હોકર હાથ જોડના ઐર સ.અદાનકી
આખ બચાકર ખત ડાલ દેના.)

બયરમ—લેકીન આપ ફરીશતા હંય ઇસલીએ બરકત બ.ખશીએ.
(સા.અદાનકા ખત પડાહુવા દેખકર ઉઠાના હયરાનીસે.)

સ.અદાન—હંય પ્હે ખત કિસકા.

બયરમ—(કાંપકર) પ પ પ પરવી.જકા નહીં જનાખ મેરા.

સ.અદાન—બેવ.કુફ ગુનાહકા છુપાનાબી ગુનાહ હોતા હય.

બયરમ—અય લા.અનતી હિર્સ તેરે લીએ મેરાભાષ તખાહ હોતા હય.

સ.અદાન—(ખત પડના.) રાતકે ખારા બજે જખ જન્દગીકી
શોરિશોં ખૌફનાક ખામોશીસે બદલ જાતી હંય ઉસવ.કત
લયાંનક રહેં સુનસાન.કબરોસે નિકલકર રિંમતી હુર્ધન.જર
આતી હંય-ઉસવ.કત અમર તુમહારી છુરી.

બયરમ—છુરી ? જનાખ છુરી ? ? ?

સ.અદાન—(ખત પડના.) ન મેરે બાપકો જસ નીદમેં વોહ
સોયા હોગા ઉસે .કતલ-

બયરમ—કતલ ? કતલ જનાખ .કતલ. ?

સ.અદાન—કીયા તો મંય તુમહે જતના દોલત દેનેસે નફરત
કરતા હું, ઉતનાહી ખ્યાર કરંગા. (ત.અજબુઅસે) પ્હે
કૌન લીખતા હય ? મેરાબેટા ? ! ! !

બયરમ—(ખુદસે) મેરી ફસા.હત જરા ઐર શો.અલા ભ.ડકા.

સ.અદાન—મ.જખ કહેર પ્હે ફન્દા.

બયરમ—ખુદાનન્દા. !

સ.અદાન—પ્હે બે મહેરી.

બયરમ—પનહ તેરી.

સ.અદાન—બપાકા .ખુન.

બયરમ—વોહ બેવ.કુફ મજબુન.

સ.અદાન—હાય .જમાના .જમાના .જમાના !

બયરમ—ઇલાહી મેરે શરી.ક બાપ ઐર નાદાન ભાષ દોનોંકો
હલાકતસે બચાના બચાના બચાના. જનાબે.આલી
અમરચે પ્હે તહરીર મંયને ભાષ પરવી.જકી મે.જ
પરસે પડી હુર્ધ પાષ હય, મમર ફિરબી મુઝેશક હય.
કે પ્હે કિસી દુશ્મનકી કારરવાષ હય.

स.अ.दान—तो क्या मंय छसका .अत नही पययानता हु? क्या मेरी आंखि फुटी हंय.

अ.यरम—(पुहसे) आंखि तो नही फुटी मगर अकत तो जुअर फुटी हय. (जहीरा) जनाये .आली आन रातके लाछ नियत आ.जमाना याहिये अगर काछ हमला हो तो समज जन याहिये के रहे उसीकी काररवाई हय. और अगर कुछ नहो तो समज लेना के किसी दुश्मनकी काररवाय हय.

स.अ.दान—अइसोस अयरम सदह.जर अइसोस.

अ.यरम—जनाय भेशुमार अइसोस (जना स.आदानका) पाहुभीवा ल उके .पुअ पापके धांअड जनाया (परवी.जका आन देअ) रहे उइनु तो गया और उइलुका पड़ा आया. (परवी.जका धा.मिल होना)

परवीज—लाछ तसवीम. (अयरमका परवीजसे अ.गलगीरे होना.)

अ.यरम—ओहो कौन परवीज? कहिये जने पिराहर क्या हाल हय?

परवीज

आना.

अतुर गुनी सारे गये. दार, जगकी न पाछ सार.

लाअ हाओ पियार—कर.

जनकी जगत भीय लाअनके हय आस.

उन्हीकी यितनित निसदीन हयनिरास.

देअ ये संसार—सारे.

लाछ तुमके मा.अलूम हयके वालिह मुअसे कयुं नाराज हय.

अ.यरम—(हयरतसे) तुमसे क्या लाछ तुमसे जे तुम उ-हे नेकी अपार .ध.जगतकी तरह प्यारे हो.

परवीज—हां लाछ मुअसे.

अ.यरम—वालिहकी नाराजगी तुमके कयसे मा.अलूम दुध.

परवीज—अली अली रस्तेमे मुला.कात दुध हम देअकर सलाम करने लगे तो वोह मुंह डेर कर दुसरे स.अससे कलाम करने लगे के जमानेका जमानाही अहजत हय.

अ.यरम—या.क.ई रहे तो नाराजगी के आसार हय. मगर किसी दुश्मनने न कुछ उजटा सीमा पढ़ाया हो. अससे पाकी हके जमे पल आया हो.

પરવી.જ—ભાઈ દુશ્મનની કારરવાઈ તો મંચ તબ્બા જનું જળ
મંચને કિસીકો સતાયા હો.

બચરમ—ભાઈ તુમની .અજબ નાદાન હો. આજકાલ .ખવાહ મ
.ખવાર એક દુસરેકે દુશ્મન બન જાતે હંચ લિ.ડ ઝૈર
બિચ્છુકો કયા કિસીસે બચર હય, જે ડંગ મારતે હંચ.

પરવી.જ—ભાઈ મંચ તુમ્હારે પાસ ઇસ વારતે આયા હું કે
વાલિદની નારા.જગી દુર કરનેકે લીએ કોઈ તદખીર બતાવ

બચરમ—ન ધબરાવ તુમ્હારે .ખુશીક દિનકો, જે .ગમની તારીકી
નિગલ મધ હય દોહી બાતોંમેં દુખારા મુનવ્વર બના
દુંગા. લો જવ સિધારો પરવી.જ .ખુદા આપકા કામ
રાસ કરે (.ખુદસે) .ખુદા તેરા સત્યાનાસ કરે. (પરવી-
.જકા જના. બચરમકા .ખુશી ઇ.જહાર કરના.) વાહ
મીયાં બચરમ .ખુબ ઉસ્લુ બાપ ઝૈર ઉસ્લુકા પદા ભાઈ
થાયા હય. આજ તક તો જીતને પાંસે ફેંકે હંચ સબમેં
પોખારા આયા હય. અબ એક રાતકા હાવ બા.કી હય.
અગર રાજ નલકી રૂ.હને મદદ પહોંચાઈ તો સમઝો
વોહની બા.જી હાથ આઈ.

શ.ઝેર.

માત દેના હય .હરીફોંકો સોદટ કરદુંગા,
પ.ડ મધ ચિતતો બસ એક હાથમેં પટ કરદુંગા.
બસ્કે સફાયટ કરદુંગા.

બાના.

.આ.કલો દાના હું દુનિયાકા સ્થાના હું મેરી યમાના હય ચાલ.
આગ લગાનેમેં ઘોડે બહાનેમેં સારે .જમાનેમેં હું બાકમાલ.
જબ ફેંકા તબ્બા આયા પાસા દેકર ચકમા શીકરા ઝાંસા.
શા.જ એક ઉસ્લુ ઝાંસા.

સઝો કરામાતસે ઘોડોકી બાતોંસે ચાલસે બાતસે.
દુનિયાકો હાથસે લેતા ઉ.ડાતા હું માલ—આકીલો.

आप पहेला दिआव तीसरा.

म.हेले माहपारा.

(.आ.कानका म.ये अरसलानो दरभारीके आना.)

.आ.कान—वोह नहीं आता, वोह क्युं नहीं आता ?

अरसलान—उसकी मर.ज.

.आ.कान—वजह.

अरसलान—नमक डराभी शरारत .पुद .मर.ज.

.आ.कान—अइसेस सबतनतसे धवो.हहा होतेही रहे नतीया पहांया.

अरसलान—तो .हु.जुरने पहेलेही क्युं न सांया.

.आ.कान—अइसेस अदना अदना नौकर मेरे सरदारोंसे तकरार करे, मुजसा श.प्स ओक .ह.कीर आदमीको जुलाओ नहीं नहीं ओक शहिनशाह अपने .जुलामको तलप दूरमाओ और वोह .हा.जिर होनेसे छ-कार करे मेरी तलप और जवोप साइ मेरा .हुकम और उसमेसे छ-होराइ.

अरसलान—शायद .हु.जुरको अभी तक रहे मा.अलूम नहीं है अज हरीयामे सरे दर जामे मुल होता नहीं .आ.राका गुल नाम रज लेनेसे गुल होता नहीं.

श.ओर.

आहने दौलाइकी तलवार हो या काइकी,

.अयर मानेगा तजही बोहा जज उसने काटकी.

.आ.कान—जस कर अरसलान जस कर मंय .गम और .जु.रसेसे दीवाना हो जउंगा अजर माहपारा मस्त होकर हरिन्दा जनु गर्ज हय तो मंय आजही उसकी सूरतपर सा.अनत बेजकर अपनी दूसरी बेटीकु पास रवाना हो जउंगा.

अरसलान—हो सकता हय.

.आ.कान - तु मेरा मुँह क्या तकता है। क्या तु रहे समझता है कि माहपाराकी तरफ दिलआराबी मुझे सहमा पहुँचायेगी।

अरसलान—म.आ. कीजिये, जब ज.डीसे दू.ज. न पाया तो छोटीसे क्या उम्मीद पर आयेगी, .हु.जुर तलवार और छुरीमें सिर्फ़ कटका इ.क. है। वर्तन मला काटनेमें दोनोंकी धार ज.क. है। (माहपाराका आना.)

माहपारा—आदाज .अ.ज. है सरीर आरा।

.आ.कान—कौन माहपारा।

माहपारा—तु हाँ।

.आ.कान—आज क्या दिलमें आछ जे अपने ना.म्वान्दाह महेमानपर .छनायत करमाछ।

माहपारा—छन ता.अना आमे.ज. जातोका जवाब देनेके लीये, न तो मेरे पास अलझा.ज. है, और न फिरसत है। अस्ल यह है कि मुझे यन्त्र एक वजहोंसे छस मकानकी स.प्त .जुरत है। अगर आप छनश्वाही महेलोंमेंसे किसी और तशरीफ़ ले जाते, तो छस कनी.ज.पर निहायत छनायत करमाते।

.आ.कान—तो क्या मंय यह मकान छो.ड. है ?

माहपारा—जस और मंय जियादा क्या कहें।

.आ.कान—तो साह क्युं नहीं कहेंती कि मंय कपूरमें यला जलें।

माहपारा—मेरा मनश्वा हरगि.ज. यह नहीं, अस्ल यह है कि आपके मुशीरों और नौकरोंने ज़रदास्तमें जियादा सर छिठा रफ़्फ़ा है, कहीं मार कहीं पीट कहीं शोर कहीं .मुल कहीं पुकार .गर.जेके तुझन है जे मया रफ़्फ़ा है। मकान क्या है ? अच्छा .आसा छीयार .जाना माअलूम होता है।

.आ.कान—अजुब बात है।

माहपारा—न रो.अज न दाज न अदज न आदाज ऐसे से एक .जियादा शोहदा ऐसे से एक .जियादा लुट्या. जस जनाज जस अज सज नहीं हो सकता. छ-नसानके छतना न मुहमुदाओंके आ.पिरके मोहरादे.

.ખા.કાન—મુટ ગલત છે સારી બાતે બોલતાન હ'ય, મેરે તમામ નોકર શરીફ નેક અહમદે શવદા તહ.અમકો .આશિ.ક શરાફતકી જનન હ'ય.

માહુપારા—બસ બસ તો મ.અલૂમ હુવા કે આપહીકી શહ ઐર શરાત મનપર તેલ ડાલકર ઐર ભ.ડકાતી હય .ગ.જબ .ખુદાકા કે પહે સચ્ચે ઐર લાંડી જુડી મનકે જુઠકો સચ્ચે ઐર મેરે સચ્ચેકા જુઠ વ.કીન ફરમાતે હ'ય. મન .મરીખ મદાગરોકે લીએ આપ એક મો.અ.બ.બ.બ.બ શહ.બદીકી તોહીન ફરમાતે હ'ય.

.ખા.કાન—ગરીબ કયા કહા .મરીખ કયાકીસી .મરીખકા બિલા .કુસર જીગર ચાક કર ડાલુ પીસ ડાલુ .આક કર ડાલુ કયું કિસ લીએ. કયા મસ લીએ કે ઉન્હોને પહેનનેકે લીએ છે .જરીકા ચીથ.પા નહીં પાયા કયા .ગરીબોકે પાસ આખ કાન નાક હાથ પઉ હોશ ખેશ નહીં હ'ય. જો અમીર રખતે હ'ય કયા આકતાખ અમીરોકે મહેલોંકી તરહ .ગરીબોકે ઝોંપડે. પર અપની રૌશની નહીં ડાલતા હય. કયા મસ .જમીન પર .ખુદાને મનકો જીનેકા .હુકમ નહીં દીયા હય. જીસપરકે અમીર ચલ સકતે હ'ય. કયા પહે આસમાન અમીરોંકી અપની છટકે નીચે બિહાના હય. ઐર મરીબોકા ધકકે મારકર નિકાલ દેતા હય. અરે ઝો ગરીબોપર દસને વાલી મગરર હસ્તી કયું અંદરોં જા તેરા દસ્તિપર ગફલત જરસ્તી હય. જા દેખ એક અમીર ઐર એક ગરીબ દોનોંકા કાપ્પ ખોદ કર દેખ ફિર મા.અલૂમ હો જાયગા કે મૌતકે ખા.અહ ઉનકા કયા હાલત હોતી હય

માહુપારા—મુંજકો મસસે બ.હસ નહીં કે .મરીબોંકા રૂપા અમીરોંસે બઢાયા જાય યા ઘટાયા જાય. લેકિન હા મન જીન્હોકી દુનિયામે તો મેરાં યહી ખ્યાલ હય કે પહે ગરીબ સર અઢાનેકે લીએ નહીં બનાએ ગએ.

.ખા.કાન—તો

માહુપારા—બહકે મસ લીએ પએદા કીએ ગએ હ'ય કે ઉસકે સરકે ચમડે.સે અમીરોંકી જીંતીયોંકા તલા બનાયા જાય.

.ખા.કાન—કયા કોઈ બતા શકતા હય, કે પહે મેરાહી ખુન હય
માહ પારા—અસ અસ પહે સખ જુંનુન હય. અગર કલતક તમામ
નજસ કુતે ઇસ કાનસે ન નિકાલે જાયજે તો
યાદ રમના કે ઇ.જન્ને. અદબ જખરદસ્તી
ઔર સ.પતીસે બાલ જાયજે.

.ખા.કાન—જખરદસ્તી, અરત.મ ફિરિયાહ લાવ લાવ હમારે
ધો.કે લાવ ઔર કુલ ખાદિમાને દરગાહકો ખુલાવ
જ અય નાશુદની દુર હો મંયને તુજકો. આ.ક
કીયા તુમેરા ખુન નહીં બલકે વોહ જમ હય જો
લોહકે દિલમેં બચકર ઉસકા જગર ચાટતા હય.
તુ વોહ સાંપ હય જો સખસે પહેલે અપને પાલને
વાલેકો કાટતા હય. નમક હલાલોંકો જહર ખિલાદું,
ગરીબોંકો સ.જા દું કયું કિસ લીએ કયા ઇસ જરો
જવાહિરપર જો જુકકે વકત ખાકર તેરા પેટ તક
નહીં ભર સકતા હય. કયા ઇન જરીકે ચીથડોંપર જો
મરનેકે બા.અદ તેરે કહનકે કામબી નહીં આસકતે.

અરસલાન—હુ.જુરે વાલા.

.ખા.કાન—હાય જારા જારા અરસલાન મ.હે.જ જરાસે કુસુરપર
સિફ ઇતનેહી કુસુરપર કે વોહ સમ ખાત કયું બોલી
મુઝ કમખ.ખતને રાસત બા.જ જારા કા હક છીનકર
ઇસ ના.ખલફ મુઝકી દેવીપર કુરબાન કર ડાલા ઔ
ખારિ ત.આલા અગર તેરા યહી ઇરાદા હય કે પહે
કમખ.ખત પુલે ફલે તો અપને બંદેપર રહમ કરકે
બા.જઆ. ઇસ મગરર ફિ.ઔનાકો કાફનકી તરહ
ઇસ મકાનમેં ગા.ડદે ઇસકી નસલકો જરબાદ કર
ઇસકે રહમકો ઉજાડદે. અગર ઔલાદબી હો તો ઉન
દરિન્દોંકી તરહ જો અપને પંજેસે અપની ઔલાદકો
મારકર ખા જતા ઉસી તરહ ઇસકો, સતાએ ઇસકો જલાએ
પહેબી અપની બેરહમ આંખોંસે ખુનકા દરિયા બહાએતાકે
જો ઇસકા દિલ પથ્થરાસેબી જિયાદા સ.ખત હય. પહે
મા.અલૂમ કરકે બદ ઔલાદ સાંપસેબી જિયાદા
બદ હોતી હય.

માહુપારા—અસ્ત ગદિરહલાહ અમર મંચ ઇન બદલુઆઓસે
કરતી આજતો શાહોડી સરદારી છોડકર ઇન ગરીબ
મદામરોમેસે કિસી. એકકે પાઉં ધોયા કરતી.

ખાકાન—ઓ મગર હસ્તી તુ ખુદાકી અસ્તીમેં અસ્તી હય
ઔર ઉસકી કુદરત ઔર કહેરપર હસ્તી હય, ઔર
લરજ લરજ ઉસ હાથસે જીસને જુદાકે ઔર સદા-
દકા બેગ અપની ચુટકીયોંમેં મસલડાલા ઔર ડર ડર
ઉસમે આવાજ લાઠીસે જીસને નમરૂદકા સર કુચલ
ડાલા ઔર લા અનત હો તુજપર ઔર તેરે ઘરપર મંચ
શેરોંસે પનાહ ચાહુંગા મંચ રીછોંકે આગે ગડગડાઉંગા
મંચ દરિંદોંકે પાસ જગેહ માંગને જાઉંગા મગર ઔર
દરિંદોંસે જિયાદા સખતદિલ રખતેવાલી હસીન કાફિર
તેરે ઇસ ખાકી જહન્નમમેં કબી ન આઉંગા. (સબકા
હયરતમેં જાના.)

ખાખ પહેલા દિખાવ ચૌથા.

મકાન.

(ગુલદુમકા ગાતે ગાતે આના.)

ગાના.

ગુલદુમ—ખાલ જલ ગાલોંમે લાલી નાગન લેટકારી અખીયાં મતવાલી,
નાજુક નાજુક કમર લયકે જયસે ફુલનકી ડાલી.
જોખનવાલી છત નિરાલી મોરી ઉમર ખાલી—એ અંખીયાં,
એક તો ચીકના પીપલકા પતતા ફુજે ચીકના લી.
તીજે ચીકના મોરા જોખના—ચારોંકા લલચે છ.
યા અલ્લાહ કિધર જાઉં, કહાં છિપું. કોઇ છેડતા હય,
જીસસે ખિંચો વહી મુવા આવાજ કસતા હય. ઔર તો
ઔર વોહ મુવા લંગડા રામજી હલવાઇ ઔર વોહ ફુજડા

ચંદર નાનખાઇ ઐયર, ઇમરૂદીન ઇમરૂદીનકા સાલા ઐયર વોહ
મંજારામ કિસ્મ પાપડ બેસનેવાલા. ઇનકમ બ.ખતોનેલી
બેલ ડાલા એક કહેતા હય ગોરી રહે બનાવ !? દુસરા
કહેતા હય. કે જાલિમ જરા ઇધર તો આવ. તીસરાતો
દેખકર ઉંટકી તરહ બિલ બિલાતા હય. ઐયર ચૌથા તો
એક થંડા સાંસ લેકર બિલકુલ ઠંડાહી હો જાતા હય. અ-
લેફ તે લા વારિસ ખુદાઇ .ખવાર ઇનહી કમખ.ખતોકે
સખખ તા મયને અપના બનાવ સિંગાર છોડ દીયા. નહી
તો જલ કબી ઇન ગુલાબકી પંખંડીયોમેં ખીસ્સીકી ઘડી
ઐયર ઇસ નરગિસકે ફુલોમેં કાજલકો ડારા ખીંચકર આઇના
ઉઠાતીથી તો ઇસ જરૂર જવાનીકી કસમ ખુદ કહેજ
થામકર બચઠ જાતીથી.

ગુલ.ખયરૂ—(સાઇડમેંસે) આચ્છી (ગુલ.ખયરૂકા બાહિર આના)

ગુલદુમ—ઉઘ અલાહ.

ગુલ.ખયરૂ—કયું પ્યારી .ખયર સલાહ.

ગુલદુમ—હંય આજ તો .ખુબ હવા ખાઇ કુછ ઠિંકાના હય.
સુખકા ગયા શાનકો શકલ દિખાઇ.

ગુલ.ખયરૂ—કયા કહું પ્યારી ઉસ બદજાતકે બચ્ચે બગલોલકે
કામસે ફિરસત નહીં મિલતી નહી તો મંય તમામ
તમામ દિનહી .ગતરખુદ રહેતા. અરે ગુલ.ખયરૂતો ભુ-
તકી તરહ હરદમ તેરે સરપર મૈંબુદ રહેતા.

ગુલદુમ—મેરી સમજમેં નહીં આતા કે રહે મુવા બ.ગલોલ છતની
.હુકુમત કયું જતાતા હય જયસે હમ નૌકર વયસે વોહ
ફિર કિસ બરતેપર છતરાતા હય.

ગુલ.ખયરૂ—તેરી આંખોંકી કસમ મુઝે તો ઉસકી સૂરત દેખકર
.ખુન ઉતર આતા હય.

ગુલદુમ—સૂંત ! મંયતો ઉસ મુઝેકો પાઉં બ.ગલોલકો તો કચ્ચા
ચખા જાઉં.

ખયરૂ—છાંટ છાંટ શીકા ગોસ્તકિસ કામકા મંયતો ગરમ
મસાલેદા લગાકર ખાઉં. કયું હસીના. (ગાલ કો હાય
લગાકે) હાય હાય ઐરત હય યરેશમકા મહેલા.

ગુલદુમ—અરે હટો કહી મેરા ગાલ ન હોજાએ મયલા.

ખયર—હાય હાય નખરેમે' ગરમ મસાલે હા કઠી ગાલ ન
હો જાય મયલા.

ગાના.

ગોરે ગોરે ગાલોમે' પ્યારી મંચ વારી મુજબકી
લાલીઆં કાનોમે' બાલીઆં જોખન વાલીઆં.

ગુલદુમ—મચોજી જાવ દો ન ગાલીઆં.

ખયર—બાત નિરાલી ઘાત નિરાલી.

ચાલ ચલત મતવાલીઆં.

બગલોલ—અચ્છા બેચ્છા. (બ.ગલોલકા બા.જુમે'સે માંડના.)

ખયર—ભવે કટારીયાં.

બ.ગલોલ—(બા.જુમે') ઉલ્લુકા બચ્ચા.

ખયર—પ્યારે પે વારીયાં.

બ.ગલોલ—ખાડંગા કચ્ચા.

ખયર—નયન મદકી ખાલીયાં. (બ.ગલોલકા જાહેર હોના.)

બ.ગલોલ—અંચ અંચ રહે બે હયાલ રહે લુચપન રહે કયસી કારરવાળ

ખયર—કમબખ્તી.

ગુલદુમ—તખાલી,

ખયર—(હટ જોડ કર એક તર્ફસે) હુ.જુર.

ગુલદુમ—(દુસરી જાનીયસે હાથ જોડકે) જનાબ.

બ.ગલોલ—દો નહીં એક એક કહો એક એક દોનોંકી સુતુંગા. ચોર

દોનોંકા સ.બા દુંગા.

ગુલદુમ—અચ્છા જનાબ તો પહેલે મેરી સુનિયે.

ખયર—નહીં જનાબ પેસ્તર બન્દેકી સુનિયે.

બ.ગલોલ—ફિર વહી હરકત ચલ હટ.

ખયર—અચ્છા જનાબ તો પહેલે મંચ કહેતા હું.

ગુલદુમ—નહીં જનાબ પહેલે મંચ કહેતી હું.

બ.ગ.લોલ—કયું બે નહીં માનતા રિ.જાલા, અચ્છા પહેલે તુહી

બોલ શયતાનકી અમ્માં.

ખયર—હુ.જુર પહેલે શયતાનકે બાપસે તો પુછીએ.

ગુલદુમ—હુ.જુર હકીકત હાલ રહે હય કે.

ખયર—જનાબ વાકઘ એહવાલ રહે હય કે.

બ.ગલોલ—નહીં માનતા હય રિ.જાલા.

ખચર—અચ્છા તુમહી બોલો મેરી ખાલા.

ગુલદુમ—હુ જુર પુરા હાલતો ખુદા જનતા હય.

ખચર—(ખ.ગલોલકી કમરપર સવાર હોકર) ઔર જનાબ કુછ આપની જનતે હંય.

ખ.ગલોલ—ચલ હઠ.

ગુલદુમ—જનાબ મંય સચ કહેતીહુ.

ખચર—(દાબોરા સવાર હોકર) ઔર જનાબ મંય કબ્જા જુઠ કહેતા હુ.

ખ.ગલોલ—(દોનોંકી ગરદનમેં હાથ દે કર) બસ પાછુ લુચ્ચે ખપ્પીસ, બસ મંય કીસીકી નહીં સુનતા. બસ આજહીં યહાંસે અપના બેરીયા ઔર બધના ઉઠાવ ઔર આફતાબ નિકલનેસે પેસ્તર ઇસ મકાનસે નિકલ જાવ.

ગુલદુમ—હુ.જુર !

ખ.ગલોલ—બસ ચુપહી રહેના.

ગુલદુમ—અચ્છા મુઝે જાયગા કહાં મંયની આપના બદલા નહું તોહી કહેના. (જના.)

ખ.ગલોલ—લા હૌલ વલા કવત કયસે બેહુદા મરદ ઔરત જો આજ તક કબી દેખનેમેં નહીં આય શુક. ખુદાકા કે કહી જલીલને ન દેખ પાયા અગર વોહ ઇન લયલા મજનુકો ઇસ્કે જુલયખા પઢતે દેખ પાયા તો મેરા પઢાયા લીખાયા સબ ચૌપટ હો જતાં. નાદાન અચ્ચા જો રહેબી નહીં જનતા કે લુ.ગતમેં એક લફ.જ ઇસ્ક.બી હય. (જલીલ આતા દેખકર) અય લો વોહ આ પહોંચા.

જલીલ—અફસોસ બડા. ગ.જબ હુવા. બા.ગ તક અખ્યાજન આ મય અબ કહાં જઈ કિસકે મદદ માંગું.

ખ.ગલોલ—અરે ઇસકો કયા હુવા જલીલ જલીલ.

જલીલ—(ખ.ગલોલકો દેખ.) ઓહો જનાબ આપ યહાં હંય મેરે મુ.હફિ.જ મેરે ઉસ્તાદ મેરે સરપરસ્ત મેરી મદદ ફરમાઇએ મુઝે નદામત ઔર મૈતસે બચાઇએ.

ખ.ગલોલ—અરે મ.આમિલા કયા હય વોહ તો કુછ બોલ.

જલીલ—આપ ખફીહોંગે આપ બિગડેંગે આપ ફૌરન અખ્યા જનસે કહેદેંગે.

ખગલોલ—નહીં નહીં રહે કુછ નહીં હોગા.

જલીલ—અચ્છા તો જનાબ આપ ચેકરાર કરતે હંય.

ખગલોલ—હાં હ.જાર ખાર કરતે હંય.

જલીલ—તો જનાબ સુનિયે કે મંય એક ઔરત કે પ્રશ્ન.

ખગલોલ—(હયરાનીયે) ઇશ્ક મળને ઇશ્ક યુલદુમ ઇશ્ક
ખયર ઇશ્ક તુ ઇશ્ક અબકો ઇશ્ક તા.કિત હો
ગયા હય, વરકા ખર મજનુન હો ગયા હય.

જલીલ—ઔર જનાબ વોહ મદદકા ઇ.કરાર.

ખગલોલ—શરીર પાછુ લુચ્ચે મદદ કયસી મદદ તુ અચર શરી-
અતકે મુતાબિક કિસી ઔરતકા મુદખખતમે
ગિરફતાર હોતા તો મંય તેરી મદદકો તૈયાર હોતા.

જલીલ—તો કયા આપ અખખાખતકો સમજાતે મેરે નિકાહકી
તજવી.જમે કાશીશ ફરમાતે.

ખગલોલ—એ શક.

જલીલ—તો જનાબ ખુશ હોજ એકે હો ચુકા.

ખગલોલ—કયા હો ચુકા?

જલીલ—નિકાહ

ખગલોલ—(ત.અજબુઅસે) અંબ તો કયા નિકાહખી હો ચુકા.

જલીલ—ઔર જનાબ ખાખી બી વરમે મોલુદ હય. (આવાજ
હેતા) લયલા લયલા.

ખગલોલ—અરે રહે કિસકો ખુલાતા હય. (લયલાકા આના ખ.ગ-
લોલકા હયરત જદા હોના.)

જલીલ—લીજએ જનાબ અખ મસકો અપને કમરેમેં છુપાખએ.

ખગલોલ—વાહમે કમરેમેં જલીલ જલીલ કયા મેરી મસ લાલ
તા.લીકોખી દા.ગ લગાએમા.

જલીલ—નહીં જનાબ જલ્દી કિજએ વર્ન કોઝ આ ખયમા.

લયલા—હાં જનાબ ર.હમ કિજએ.

ખગલોલ—એગમ લોંડા તો એવ.કુફ હય.

લયલા—નહીં જનાબ હમદોનોંકી જન્દગી આપહીકે ર.હમખર
મો.કુફ હય.

તુરરમ—(અંદરસે) જલીલ જલીલ કહાં ગયા

જલીલ—વોહ દેખિયે વાલિદ સા.હય આવાજ દે રહે હંય. ખવ
ખવ ખ્યારી અન્દર ખવ. (લયલાકા અન્દર ખતા.)

ખગલોલ—અરે ઠેહરખન યા અલ્લાહ.

ગાના.

કયા ફન્દ હય કયા બન્ધા હય, કયા આફતમેં રહે બન્દા હય.
કયા મ.ડબ.ડ હયે, કયા ખડખડ હયે, કયા રમડા જમડા મન્દા હય.
યા રખ રહે કયા ઘોટાલા આપ કહાંસે .ખાલા.

કમઝ.ખતકા મુંહ કાલા શયતાનકા હવાલા.

લયલા—(અંદરસે) તો કયા જનાખ મંચ દરવાજા અન્દરસે
બન્દ કરલું.

ખ.ગલોલ—ખુદકે લીએ આહિસ્તા ખેલો અગર વોહ બદખતકી
બચ્ચી ગુલદુમ સુન પાયગી તો ઔરહી કયામત
દાયગી. લો મંચ બતાહું જખ મંચ તીન મરતખા
આકર દસ્તક હું તખ દરવાજા ખેલના ખેગમ ખેગમ
સમઝ ગય ના. (ગુલદુમકા આના.)

ગુલદુમ—(સામને આકર.) છહાં અચ્છી તરહ સમઝ ગઈ.

ખ.ગલોલ—(.ખુદસે) યા અહલાહ રહે તાસ.જાઘ કહાંસે આપ.

ગુલદુમ—બન્દગી જનાખ દા.દીમેં મુંહન છુપાઇએ. જન્મ
મુઝસે તો આખ મિલાઇએ રહે કૌનસી ખેગમ આપ
હય. જરા મુઝેતો દિખાઇએ.

ખ.ગલોલ—ખેગમ ! કૌનસી ખેગમ ? ! કહીં તુ ભંગતે નહીં
ખી આપ હય

ગુલદુમ—મીયાં બગલા જગત તુમને ઉડાઇ હય તો મંચનેલી
ભુન ભુનકર આપ હય મુઝેલી જો મદી સંધકર
ગુનેહગારકી કામ બતાઇ હય. ઘોડા દીયા ચાહતે હો
દાખસે પેટ છુપાતે હો.

ખ.ગલોલ—(.ખુદસે) યા અહલાહ અખ કયા કરેં સચસચ કહેદું
(ગુલદુમસે) ગુલદુમ દેખો.

ગુલદુમ—દેખું કયા દેખું ફરીસ્તોંકા જામા ઔર શયતાની અ.અ.
માલ નામા દુસરોંકો વસકાવ ઔર .ખુદ વરમેં ખેસ-
વાઓંકો ખુલાકર મ.જો ઉડાવ;

ખ.ગલોલ—અચ્છા અચ્છા શોર તો ન મચાવ.

ગુલદુમ—શોર અરે મંચ તો સારે મહોલોમે દુહાઇ મચાઉંગી
નોકરીસે છુડાયા હય અચ્છા ખેટા મંચબી બદલા લેકર
જાઉંગી, (તુરનકો આવવા જ દેના.) હ.જુર.

अ.ग.लोह—सुनो मेरी सुनो.

गुलदुम—मंय कुछ नहीं सुनती (आवाज देना) सरकार

अ.ग.लोह—देजो मेरी तरफ देजो.

गुलदुम—नौकरीसे छुड़ाया हय अच्छा भेटा (आ.ज देना.)
जड़ी सरकार.

अ.ग.लोह—मंय पाछे पड़ता हूँ आव मंय तुम्हें दूसरी
जम.ह नौकरी दिला हूँ.

गुलदुम—नौकरी ? ला.अनत हय नौकरीपर आव तो मंय अपना
पुरा जहला लेकर लडंगी. (आवाज देना) .हु.जुर
सरकार ज.डी सरकार अरे कोस आव हो.डा

तुररम—क्युं क्या हय क्या शोर कर रही हय. (अ.ग.लोहको देखके)
ओहो जनाय आप कुछ तनावल न कीजियेगा. आना
तो सई हो गया और मच्छली तो बिलकुल ठंडी हो गय.

गुलदुम—जनाय अब भन्हे आपकी मछलीकी परवा नहीं रहे
तो अपने कमरेमें पांपलेट तलकर आया करते हय.

अ.ग.लोह—गुलदुम मेरी अच्छी गुलदुम.

तुररम—रहे तु क्या जक रही हय कुछ सादास हय.

गुलदुम—जनाय मंय रहे जक रही हूँ के .हु.जुरते आपके घरको
घन्हरका अभा.ड ! जनानेके लीजे ओक परी जुलाय हय.

तुररम—परी या.जेते औरत कुछ शामततो नहीं आछ तेरी.

गुलदुम—.हु.जुर भस कमरेमें देखीजे.

तुररम—क्युं जनाय क्या रहे सभ सभ हय.

अ.ग.लोह—सयतो कभी भसका आपनी नहीं ओला रहे कयसे
ओलेगी.

गुलदुम—जनाय दरवाजा खुलवायजे फिर आपको मा.अलूम
हो जयगा.

अ.ग.लोह—निकल यहाँसे क्या आपको शक हय.

तुररम—अज तोया करो.

अ.ग.लोह—(दा.दी पक.डकर .जुहसे) तु हय तो क्या जम हय.

गुलदुम—जनाय भससे पुछीजके अभी रहे जाते किससे
कर रहाया.

अ.ग.लोह—गुल.अयसे और किससे (.जुहसे) ला.होव वला.कुवन
रहे मुंहसे क्या निकल गया.

ગુલદુમ—(આવા.ગ. દેના.) ગુલ.ખયર એ! ગુલ.ખયર (ગુલ-ખયરકા આના.)

ગુલ.ખયર—કયા હય કયા તુને ખુલાયા હય.

તુરરમ—હંય યેં તો ઇસ્તરફસે આયા.

ખ.ગલોલ—(.ખુદસે) લુટીલા હુય ગમ મિટ ગય જલ્દનમ રસીદ હોય ગય.

તુરરમ—અબ બોલીએ જનાય.

ખ.ગલોલ—શાયદ યેં કિસી દુસરે રાસ્તેસે આયા હોગા.

ગુલદુમ—દુસરા તો કોમ રાસ્તાહી નહીં.

ખ.ગલોલ—નિકલ વહાંસે .ખાના .ખરાખ.

તુરરમ—ખસ ચુપ અબ તુ ન બોલ મંચ ખુદ ત.હ.ટી.ક દરતાહું. ખયર માર લાત દરવા.ખ બોલ (.ખયરકા લાત મારકર દરવા.ખ બોલના જલીલકા બાહિર આના.)

ખ.ગલોલ—(.ખુદસે) અરે યેં અંદર કયસે પહોંચા.

ગુલદુમ—(.ખુદસે) કયા યેં મુવા છોટે સરકારકો બેગમ કહે કર પુકાર રહાયા,

જલીલ—મ.આફ કિછોએ અખ્યાખન મંચ આપકે હુકમસે એક કલમી કિતાબ જીસકો આપ સબસે છુપાના ચાહતે હંય ઉસકી ન.કલ ઉતાર રહાયા.

તુરરમ—ખસ છતની ખાત કયું રી તુંતો કુછ ઔર કહેતીથી અદ.ખત.

ગુલદુમ—સરકાર.

તુરરમ—ચુપ કુતિયા ક.હખા મુરદાર ચક્ષી જ વર્ન અબી .કમચીયોકે મારે પીઠકી ખાલ ઉઘેડ હુંગા.

ગુલદુમ—અચ્છા ન સુનિયે ખુશી સરકારકી.

તુરરમ—ચક્ષી જ વર્ન અબી જનસે માર હુંગા.

ખ.ગલોલ—ચલ જ જ જ જ.

ગુલદુમ—(જાતે જાતે) અચ્છા મુવા જાયગા કહાં સૌ દિન સુનારકે તો એક દિન લુહારકા. (જના.)

ખ.ગલોલ—દેખિયે ફિર ખ.ડખ.ડાખ હુધ જ રહી હય.

તુરરમ—અજી ગોલી મારો કુતિયાકો.

ખ.ગલોલ—હે યુ ડેમ ફુલ બકરી.

तुररम—म.आइ प्रीछये आपका गडी तैहिन दुध.

अ.गलोस—अच्छा म.आइ करता हुं.

तुररम—अच्छा आपने कुछपाना तनावल इरेमाछये.

अ.गलोस—आपनेश इरेमाछये कुंसे छस व.कत छरतेहा नदी.

तुररम—अच्छा तो मंय .अयरइ हाथों थो.डीसा साथ लिज्जताता हुं. (जना तुररमका.)

अ.गलोस—या अइलाह यंदे क्याथा क्या रहे .ज्याणय. आ.भीर
अण होगा क्या. (आना जलीलका.)

जलील—जे .पुडाको मन्जुर होआ.

अ.गलोस—अमे अहमाअश लुन्ने सभ ते राही तो इतुरे हय.

जलील—हां जनाय .जुइरे हय.

अ.गलोस—जलील अण भिसडान जिह्नी तु जन मत अमे
.जमीनकी तरइ क्या हेपता हय छवर हेप रहे
दिमा.कतकी गड.डी जे मेरे कमरे में रज्जगी हय.
उसे कहीं और धर आ.

जलील—डाध डिडाना.

अ.गलोस—युले हमें ला.उमें.

जलील—अताव.

अ.गलोस—उलोन्डोरमें वोह आ गवाला दीवान.जाना.

जलील—हां .पुण याद दिलाध.

अ.गलोस—तुम यलो मंय तुम्हारी दिमा.कतको लेकर आता हुं.

जलील—मगर जनाय.

अ.गलोस—जता नहीं .जाना .अराय. (लयलाको) जेमम जेमम.

लयला—(अंदरसे) कहिये .अयरीयत हय जनाये .आली.

अ.गलोस—अरे आहिस्ता व कत जहोत ना.जुक हय उहम छेव
और चुपके चुपके यली आव.

लयला—क्या किसी और जगेह छुपाछयेगा.

अ.गलोस—अरी हां हां लंचसकी तर.ह न यिहलाय आव.

लयला—मगर जनाय कुतुय .जानेमे मेरा न.छर.

अ.गलोस—(.हयरात होकर) न.छर! न.छर डैन!!!

लयला—मेरा शीर .ज्वार जव्या.

બ.ગલોલ—(હયરતમેં) યા અદલાદ પહેલેં .છરક ફિર નિકાલ
ઝૈર બચ્ચા. (જ્યાદા હયરતસે) યહે તો એ. ખી.
સી. વાઘ. .જેડ. તક તમામ ઊગરીયાં પાસ હંચ.
યા શય.બ બ.ગલોલ અબ તો ઝૈરબી સત્યાનાસ હય.

લયલા—ફિર જનાબ કયા ઇરશાદ હોતા હય. ડેહરી બન્દી
લે આતી હય.

બ.ગલોલ—અરે તુ કહાં જતી હય મેરી મા અરે તૌબા નજરકા
માં કહાં જતી હય.

લયલા—તો ફિર.

બ.ગલોલ—અચ્ચા બાબા તુમ અન્દર જાવ યહે હિમા.કતકી
ગઠ.ડીબી મંચહી સરખર ઉઠા કર લાતા હું (ગુલદુમકા
લયલાકા દેખના બ.ગલોલકા જના. લયલાકા
અન્દર જના.)

ગુલદુમ—વહી વહી હત તેરી હત તેરી આખિર દેખહી પાયા
અબ બકરા છુરી તલે આયા ગુલ.ખયરૂ એ. ખયરૂ
એ મુવે .ખયરૂ.

.ખયરૂ—કયું કયા ફિર કોષ તમકક આપ હય.

ગુલદુમ—અરે ઉસ મુવે ખુસદને એક ઝૈર ખુલાષ હય. જા જા
સરકારકો ખુલા લા.

.ખયરૂ—અરી કયું જુતીયાં ખિતવાયગી .ખુદતો જુરી બન ચુકી
અબ મુઝેબી જુઠા ઠહેરાએગી.

ગુલદુમ—જુડીકો દો ઘ.ડીકી જૈત .ખુદા ઉસકા જના.જા નિકાલે
મુઠકો બેવા કર કાલે.

.ખયરૂ—અરે કમ્બ.ખત તો ફિર મુઝે કયું કારતી હય.

ગુલદુમ—અરે જા જા સરકારકો ખુલાલા. મંચ તો અપના બદલા
લેનેપર અ.ડી હું.

.ખયરૂ—અરે ફિર વોહ હય કહાં.

ગુલદુમ—(કમરેકો બતાકર) યહાં યહાં.

.ખયરૂ—અરે વોહ ફિર નિકલ ન જાય કહાં.

ગુલદુમ—નિકલ કયસે જાય મંચ તો દરવા.જા રોક કર ખ.ડી હું
(ગુલદુમકા દરવા.જા રોક કર ખ.ડે રહેના જલીલકા
આના. ઝૈર ગુલદુમ દો દેખકર.)

જલીલ--શુક્ર હવે અચ્છી જમહ પાછ. હવે અરી તુ કયું
યહાં આમ.

ગુલદુમ--જનામ મંય આપકે ઉસ્તાદજી ઉસ્તાનીકો કુદકરે
સલામ કરને આમ હું.

જલીલ--(હયરાન હોકર) ઉસ્તાની?!!

ગુલદુમ-- જી હાં કમરેમેં તો દેખિયે કોન ગયલી હવે આપબાની.

જલીલ--(મુંઢપર હાથ રખકર) અરે ચુપ શયતાનકી તાની.

ગુલદુમ--હુ.જુર મંય ચુપ કયસે રહું મંયને તો સરકારકો
બુલાયા હય.

જલીલ--હાય હાય રહે તો ગુજળ હુવા અરે કમજામત ઉસ્તમેં
તો મંયને અપની ખીવાકો છુપાયા હય.

ગુલદુમ--ઉધ ખીવી ઐર આપકી.

જલીલ--હાં.

ગુલદુમ--અચ્છા તો આપ ઘલરામએ નહીં મંય કોઇ તજવીજ
કરતી હું (.ખયર મ.એ તુરરમંકે આના)

.ખયર--જહાં વોહ કમરે મેંહી હવે આપ દરવાજા તો ખુલવામએ.

તુરરમ--દેખો કહીં કુઠ નહો.

ગુલ.ખયર--કુઠ કયા મ.હાલ જગ્ય ગુલદુમને .કસમ આકર કહા
તો મંય .હુ.જુરકો બુલાને આયા. (ગુલદુમમેં) લીજએ
મંય સરકારકો બુલા લાયા.

ગુલદુમ--કયું કિસ લીએ.

.ખયર--અરે તુને જો કહાયા.

ગુલદુમ--કયા ? કિસે ? કિસ વ.કત ? .હુ.જુર ઇસ મુવેકી નામજ
તો દેખીએ કે કહો પાગલ તો નહીં હો ગયા અરે
.ખુદાસે ડર કુઠ ખોલતા હવે કયું કીસીકા સથ સમે-
ટતા હય. .હુ.જુર દેખીએ ઇસ મુવેકા દિમાગ તો નહી
સડ ગયા હય.

.ખયર--અરી તુને જો મુઝે અબી ભેળયા.

ગુલદુમ--કહાં પાગલ ખાને.

.ખયર--અરી નહીં સરકારકો બુલાને.

ગુલદુમ--દેખો મુવા ખવાહ મ.ખવાહ અપને સાથ મુઝેબી લપ-
ટતા હય.

- अथ—अरी क्युं जुतीयां समेत आंभोमें धुसी जाती हय.
 औरत हय या मदारी, आपही खुलाया आपही ठन्कारी.
 बुलदुम—अरे देण .भुदाके .ग.ज.ज.से डर क्युं डीसी .गरीबका
 साथ समेटता हय.
 अथ—तो क्या यहाँ डोछ औरत नहीं. ?
 बुलदुम—औरत ! डौन औरत !! तेरी आला या नानी.
 अथ—(भीग.ड डर) अरी .हराम .जन्दी शयतानकी नानी.
 तुररम—युप रहे क्या जग.ड निकाला हय. क्या रहे सय .जलत
 हय. नहीं नहीं इस औरतके जश्नरेसे मा.अलूम होता
 के .जुडर कुछ हालमें डावा हय, दरवा.ज पोदो (द-
 रवा.जेका पुलना. लयलाका आदिर आना.)
 लयला—डौन मेरे शरी.ड मेरे मो.हसिन.
 तुररम—[हयजन होकर] हय रहे तो सय सय निकाला उहाँ
 गया पोह छनका सैयाह पाण्ड इलसुड ज.गलोल निकाले
 उस जद.जतडा मेरे घरसे निकालो.
 अथ—कहाँ भर गया. (ज.गलोलका बलराहटमें आना.)
 ज.गलोल—लो जेगम आप और अपने जच्येके समेतो (स-
 जडा देणके .हयस्त होना.)
 तुररम—क्युं भीयां मो.अवमुल मलकुत रहे जतमा .अजमासा
 रहे दा.डी और रहे करतुत.
 अथ—धुत.
 बुलदुम—धुत.
 तुररम—और रहे ज.गलमें डौनसी किताय छुपात हय. जरा
 मुजेतो दिपाछये कुछ ओलो .जनाज ओलो.
 ज.गलोल—अण जनाज कुछ नहीं रहे कयरपट्टी नाटकमंडणी
 की किताय हय.
 तुररम—जरा मंय देणुं [जच्ये देणरर] या अह्लाह तीन
 छिटका जच्ये. क्युं .ह.जरत रहे डौनसे नाटककी
 किताय हय.
 ज.गलोल—ससी पवन, हीररांजा, तासीरे .ज्वाज.
 छन्ते.आमे मेम्यरी.
 जलील—मंय कहेताहुं अज्जामान मंय कहेता हुं.

તુરરમ—અરે તુઝસે કૌન પુછતા હય અયતાન.

ખ.ગલોલ—ઘસીસે તો પુછના ચાહિયે મેહરબાન.

તુરરમ—ઘસસે ઘરસે કયું ?

જલીલ—નહીં જનાય મંચ કહેતા હું.

તુરરમ—અરે તુ ચુપકા બચક.

જલીલ—નહીં જનાય મુઝે બોલને દીજીયે જીસકો આપ આપખી.
.કહ .કહા સમઝતે હય વોહ આપખી બહુ હય.

તુરરમ—બહુ યા.અને તુમને શાદી કી કળ કિસવ.કત ઐર
કિસકે .હુકમસે.

ખ.ગલોલ—અજી વહે ઝઘ.ડેકો તો ગોલી લગાવ ઐર .જરા
અપને પોતેકો તો ખિલાવ બોયા ન ગેતા ઐર
અલ્લાહમીયાને દીયા પોતા.

તુરરમ—(.હચરાત હોકર) .અજીય કિરસા હય.

ખ.ગલોલ—લો બેટા આપ ઐર એક મરતબા અપને બાપકે
સામને હાથ મિલાવ અરે તુમ કયા તકતે હો આપ
મુબારક બાદ ગાવ.

ગાના.

સખ— મુરજ ચન્દાકા હય બે.ડા ગુલો જીલજીલને રિસ્તા બે.ડા
લાઓ બુટાઓ .જરકા તો.ડા.

દિલ સખકા હય .ખુશ હોતા હાત આયા અન્જા તોતા.
બોયા કસી ન ગેતા, આલ્લાહને બ.ખસા પોતા.

બાબ પહેલા દિખાવ પાંચવા.

મ.હેલે દિલઆરા.

અરસલાનકા દુનિયાકી ના પાયદારીપર
અફસોસ કરના.)

અરસલાન—હમ ઐર હમારે જીનેકી .હ.કી કત યા.અની જીસ્મ
ઐર ર.હકી તા.હ.કી કકી કય ફિયત .ગદિરમેં એક

मेह हय अगरे ह.डी.कतकी आंजसे देभोजेतो यीहवा
 डिठोमे के एहे अरम ओक सांसकी पुनबीयोका जना हुवा
 पीजरा हय, और इ.ह ओक परीह यि.डीया जे
 भंसमे' कयह हय असके हर नग्मोंकी सदा हमपर
 दइनी परदेमे' एहे आवा.ज करती हय, के अय
 हि.सो' हवसकी अस्तीमे' रहेनेवाली म.गइर दस्ती
 कयुं अन्ह रोज ते रहदस्ती पर गइलत परस्ती हय.
 हर कमावको सवाल हय, हर अलन्दीका नतीज
 परस्ती हय भौत भारेगी नि.अवत अद्वलत के ग.देमे'
 उतारेगी .क.ज .कअके ढेरपर अ.डी होकर पुकारेगी

मुसहस.

न तनमे' तापन आनुमे' अल नसरमे' शोर.
 अदनकी दिकमे' डी.डे कइनकी ताकमे' योर,
 प.डा हय किसलीओ .आमोश अय नवालओ गोर,
 कहां गया तेरा .अर और कंधर गया तेरा जेर.
 ल.हद हय तु हय और ओक भेकसीसी छाछ हय,
 जनाय दे के इना पुछनेको आछ हय.

गाना.

त.अजनुअ ठोकरोसे कयुं सरे इ.गपुर होता हय.
 गुररे .जेरो .अर भंस सरसे बुंड़ी दुर होता हय.
 जवानीमे' अदमके वास्ते सामान कर गाहिल,
 मुसादिर शयसे डिठे हंय जे जना दुर होता हय.
 हमारी .अन्हगानी .हुअ मट्टीका भीजोना हय,
 अज.लडी ओक ठोकरसे जे यकना युर होता हय.
 (.आकान सा.अदान म.अेदर आरीओके आना.)

आ.कान—हमारे आनेकी .अअर पाछ नकिसी नौकरको भेज
 और न.पुद पेशवाछको आछ.

स.अदान—वा.क.छ एहे अरताप जिलकुल जिलाई अदय हय.

आ.कान—अच्छा तुम .पुद जव और हमारी सा.हय-
 .जडीको सुलाव.

असरलान—हु.नुरे वाला.

आ.कान—क्या वोह नहीं आती हय. क्या वोह अ.गावत दिजाती
 हय, अरे जव जव उसे ज कर कछो के अ.डा

आप अपनी बेटीसे मिलना चाहता हूँ, सहीनसाह
आ.कान प्यारी दिलआराके बाद करमाता हूँ.
(दिलआराका आना.)

दिलआरा—मंय जहोतसी मसरर हुं कयुंके .हु.जुरने .कहम
रंज करमाकर उस कश्श आनेकी आनेकी
.स.ज.जत ज.दास.

आ.कान—मसरर हूँ .जुरर होगी अगर मेरे आनेपर
तुम्हें रंज होता तो मंय बही समझता के तुम्हारी
मांकी कछमे मेरी जीवी नहीं जलके वोह हराम
कार औरत दहन हूँ उसने सांपक अन्यायके
अपनी औलाद करके पावा.

दिलआरा—जनाय वालिका भर.हुमाकी शानमें अयसे कलमें
ज.आनपर न लाभमें आप आछके पाससे कयुं
यले आये रहे तो करमाछमें.

आ.कान—कयुं आया हुं नसीयक सताया हुं किसमतका ज-
लाया हुं कभी लोग मेरे पास करीबाह लातेथे और
आज मंय तेरे पास करीबाह लाया हुं. वोह आगके
छरके यमनमें तु खुल लावा, वोह ओस्तानके छरने
यमन तुजपर सह.के कर जल: वोह सा.जके उसने
तुजे गोदीयोंमें पावा.

शअेर.

युंकी कुंके जलिमने आक उ.जाह हूँ,
के उ.उके वर तेरे करीबाह करने आछ हूँ.

दिलआरा—वहे आपका हंशारा हूँ मेरी जहनकी तरक.

आ.कान—उसी .ग.मे रंजे मु.हनकी तरकने.

शअेर.

जह श.आर सितम दाश ओहलेकी निकली
पलीथी गोहमें पर भारे आस्ती निकली

दिलआरा—जनाय जयसा आप करमाते हूँ वयसी तो मेरी
जहन हरगि.ज जह यजन नहीं हूँ, जहेतर हो
अगर आप वही वापस यले जअे

आ.कान—अरे ! तु क्या मुनासिज समझती हूँ के मंय इसके
पास जहें और ग.उग.जाहें और कहुं के मेरी मंय

બુઢા હું બેવકુફ હું ઔર કુછ નહીં સોને બચકનેકો
જગેહ ઔર સિફ એકટરોટીકે કુક.ડેકા.ખ્વાસ્તમાર હું.

દિલઆરા—જનાબ રહે આપકી બાતે કુછ સમજમેં નહીં આતી
.અ.કલકો કામમેં લાઇએ આપકે લીએ યહી બહે-
તર હય, કે બહેન કે પાસ વાપસ જાઇએ.

.ખા.કાન—હરગિજ નહીં વોહ સરાપા .બુલમ ઔર મુજરિસમ
ચુનાહ હય ઉસકે પાસ તુ જાનેકો કહેતી હય. જો
મો.હસિન કુશીકા આલા હય. જુસને મેરે કલેજેકો
સાંપકી તર.હ ડસ લીયા હય, ઔર દરિદાંકી તર.હ
નોચ નોચકર ખા ડાલા હય. ઓ.

શ.એર.

.ગ.જબ આએ સિતમ ટુટે ફલકેસે આફતેં ખરસેં,

.ખુદા ચાહે તો ઉસકી કેઅપરબી લા.અનતેં ખરસે.

દિલઆરા—ખુદા બચાએ મંચ દેખતી હું કે આપ કબી ખ.ફા
હો જાએંગે તો મુઝપરબી યુંદી લા.અનતકે
તીર ખરસાએંગે

.ખા.કાન—નહિં દિલઆરા નહીં! મંચ અપને હોંટસી લુંગા
અપની .જયાન કાટ ડાલુંગા મગર તુઝ જયસી નેક
લ.ડકીકે .હ.કમેં અયસી બદ દુ.આ કબી ન નિકા-
લુંગા. તુ .હ.ક શનાસ હય તુ .આલી હય, ઉસકી
આંખેં ઐફનાક ઔર તેરી આંખેં તસલી દેને વાલી
હય. વોહ .અયશે રા.હતકી શરી ક હય. ઔર તુ
.ગમે આફતકી સાથી હય. વોહ મેરા જુરમકા ફેડા
ઔર તુ મરહમ લગાતી હય વોહ આંખેં ફેડાતી
હય ઔર તુ આંખેં ખિજાતી હય. વોહ

અબીયાત.

મૌત માંગે તો રહે આર.બુએ .ખ્વાબ ઉસે,

પુખને જાય તો દરિયા મિલે પા યાજ ઉસે,

.એ .વજે જો રહેાં લુતેં સરે બે દાદ આએ,

યું હોઇ .જાકે જહન્નમકા મ.જા વાદ આએ.

દિલઆરા—જસ કીજીએ જનાબ આપકી બાત કુછ સમજમેં
નહીં આતી (માહપારાકો આતી દેખકર) વોહ દેખીએ

બાળ જન તસરીફ લાતી હંય. (માહપારાકા દિલ-
આરાસે આકર મિલના.)

.ખા.કાન—ઓ .ખુદા ઓ .ખુદા રહે મંય કયા દેવતા હુ ઓ
દિલઆરા ઓ દિલઆરા કયા તુઝકો મેરે આંખોઝીબી
શર્મ નહીં આતી હય, જો તું મેરે સામને ઇસ ના
બકારસે હાથ મિલાતી હય.

માહપારા—(હંસકર) લો ખુદાપે ઐર દિમાકતકી નજરોમે
રહે ઇ બજા.કકી રસમબી ખિલાફે તહ.જીવ હય.

દિલઆરા—કહેતી સચહો કયું સા.દય મને મિલનાબી કુછ
.કુસર હય.

.ખા.કાન—હય ઐર .જુરર હય. ડર ઉસસે ડર રહે ઐરત
નહીં બલકે વોહ શરારતકા ઐ.ખર હય જુસસે
શયતાન અપના મતલબ નિકાલતા હય. કસકે સીનેમે
દિલ નહીં બલકે વોહ પત્થર હય. જો ઇસપર ગિરતા
હય ઉમે રહે તો.ડ ડાલતા હય અં - ઇસ્પર રહે
.ખુદા ગિરતા હય. ઉસે પીસ ડાલતા હય.

દિલઆરા—તો અપના રહે મતલબ હય કે બહનકો બહેનકી
મુ.હબબત છોડ દેની આહિયે.

.ખા.કાન—વોહ દાંત જો મુંઢમે રહેકર જખાનકે કહે ઉસકો
સખસે પહેલે તો.ડ દેના આહિયે.

દિલઆરા—તો જનબ મુઝે ઇસ રાયસે ઈન્ના હય.

.ખા.કાન—અરી તુના તજરૂબાકાર હય સૈદાખ નસી બહેન
અં - કયસે બાઇ દુનિયા વલે મતલબ બાખ ઐર
અજર કે હંય જો પાસ રહેકરબા અં. કુસરકો
નહીં દેખ સકતે.

દિલઆરા—બાત રહે હય જનાબે વાલા.

.ખા.કાન—ઇસ ઇસ ઇસીકો દેખ જુસકો મંયને અપની ગોહમે
પાલા દિનકો રાત ઐર રાતકો દિન કાઢાલા આજ
રહે .ખુદાકો જુલી હય. ઇતનાબી નહીં જાનતા કે
.ખા.કાન કૌન કુતા હય ઐર કિસ ખેતકી મુત્રી હય.

માહપારા—રહે મેના .કુસર નહીં સિફ આપકા જેતા યુસા હય.

.ખા.કાન—મેરી અપ .ખુદાકે વાસ્તે તુ મુઝે પાગલ નાખતા ખા-
જ ઐર જીતે દે. અખ મેરી .જીન્દગી અખ અપની
કમખ.ખત .જીન્દગીસે જગાહ યુ.ખરા કરેગી પ્યારી

બેટી તુ અપને બુદે બાપ ઔર ઉસકે સૌ નૌકરોન
બાર મુવાસ નહીં કરેગી.

દિલબારા—(દિલબારા માહપારાની તરફ દેખતી હય જા ઇશારેસે
મન્અ કરતી હય) જનામ અવ્વલ તો આપકો બ-
હેનકે યહાં જાનેસે પુ.જીલ મન્કાર હય. ઔર દુસરે
જામ મેરે દ.જોરેં નૌકર મૌજીલ હંય તે ફિર આ-
પકો સૌ નૌકર રખનેકી કયા .જીરત હય.

ખા.કાન—અરછા તો મંય પયાસ પરહી સબ્બ કરંગા.

દિલબારા—પહેલી જ્યદા હંય (દિલબારા હર કહ.અ માહપારાની
જાનબ દેખતી હય વોહ હર સવાલપર મન્અ
કરતી હય)

ખા.કાન—અરછા ચાલીસ-તીસ ખાસ-દસ.

માહપારા—અજી એક આદમી કારી હય.

દિલબારા—બસ.

માહપારા—અમર સબ પુછોતો એકકીબી કયા .જીરત હય.

ખા.કાન—ઓ ખુદા ઓ ખુદા અગર તેરીહી મગજી મન
લડકીપોકો સખત બના રેહી હય તો મુઝે સહારા
દે, સબ્બકા યારા દે. ઓ તુમ તુમ ઓ ના.ખલક
ઔરત તો કયા તુમ પહે સમજતી હો કે .જાલીમ
મ.જલૂમ કે સતાકર ફલ પાતા હય. નહીં નહીં
પોકા નખાવ ખુદા દુઠોમે ઉડાયા નહીં જાતા
ઉસકી લઠી બે આવાજ હય. ઉસકી ચક્કી ચલનેમેં
સુરત મગર પીસનમેં બહોત જલ્દ બા.જ હય,
મંય ઉસકે પાસ અપની ફરીયાદ લેકર જાઉંગા
મંય અપની ચી.ખોસે ઉસકે કહરકે જગાઉંગા
વોહ બેલેગા મંય જુલાઉંગા વોહ સુનેગા મંય
સન ઉગા ઓ બેવ.કુદ .ઔરતો મંય અપને દિલકે
દુકડે દુકડેકર દિખાઉંગા. (બાદશાહ તયશમેં
કપડાચીર તહેપુર બેહોશ હોતા હય.)

તહેપુર.

બાબ પહેલા ખતમ.

બાબ દુસરા દિખાવ પહેલા.

બરફકા સીન,

(પરવીજકા ગાતે હુવે આના.)

પરવીજ—

ગાના.

કાહે મન તુ સંકટસે ધમરાયા, બુધમાની.
રાગ્ન ઔર રાની સજહીને દુઃખ પાયા.
કયું ગાફિલ બુલા યહાં જો ગુલ પુલા.
કબે ન વોહ મુરઝાયા—

કૌન જાનતા હય. કે મંય કૌન હુ ઇસ ફરીરના લિખાસમેં
એક દૌલતમંદ નજાબકા તુરે ન.જર હું કૌન કહે સકતા હય કે
ઇસ ફટી હુઇ ગોદ.ડીમેં એક અમીરકા લા.અલ પોશીદા હય.
ચલ પરવીજ ચલ ઔર .ગરીબ .ખા.કાનકી મદદ કર વોહમ.લત
ઇલ.જમ જસકે ડરસે તું છુપા ફિરતા હય વોહ લખા.કન ઔર
શરાફતસે રદ કર.

ગાના.

દુનિયા એક મુસાફિર .ખાના હય પારે ના મન અટકાના.
સાંજ સમઝકે આ બયઠે હંવ બોરકો હય જાના.
ચુન ચુન મટ્ટી મ.હેલ ખનાયા લેમ કહે ધર મેરઠ.
ના ધર તેરા ના ધર મેરા ચિ.ડી રચન લસેરા.
મત લલચાના દિલ ન લખાના હંકા ચુન જાના.
(પરવીજકા જાના સાઅદાન ઔર બયમકા આના.)

સ.અદાન—કયું બયરમ.

બયરમ—જનાબ આપને મુઝકો કિસકે પાસ નિજવાયાયા.

સ.અદાન—માહપારા ઔર દિલઆરાકે પાસ.

બયરમ—નહીં બલકે વ.હશી દરિંદોંકે પાસ.

સ.અદાન—કયું તુમહારા સમજાના કુછ કરમર ન હુવા.

अवसर— हुं गुर पथर होता तो पानी होकर बह जाता होता होता तो पिगल जाता मगर .पुछा जाने छन ना. अलख और तो का हिल किस ची.जका जाता हुवा हय जे बाल क असर न हुवा.

अ.अ.दान— जव जव फिर जव छि-हे लकर छस गरीबकी मुसीबतें दिआव .पुछाकी .कसम अगर छि-हेने मदद न की तो पु.हा श.फस सरही और पुदानसे पांगल हो जयगा यलो यलो आंभोसे तो देखकर

.आ.कान— छो.उहे छो.उहे तुभी मुझे छो.उहे अय ज न यला ज.

अरसलान — .पुछाव-द.

.आ.कान— (आसमानकी तरफ) जरसो .पु.म जरसो. .पु.म यमको हुं आग, मही, पानी छन सयको इश्वरत दीगछ हय. रहे सय मेरी जेटीये.से मिलगय हंय. ज न तुभी मिलज.

अरसलान— (हाथ आंधकर) .हु.गुर अई गिर रही हय.

.आ.कान— गिरनहे गिरनहे यल अय हुवा .पु.म .जेरसे अल अय भादलो छतनी शीहतसे जरसो के पहा.डाकी मोटीयां म.हिलोके गुम्फद .किओंक मीनार रहे सय तहे आल हो जअं.

परवी.ज— हाय.

अरसलान— जयसी आजादपर ला.अनत हो उसको हिलमे अयसा .जहरीला माहा पयदा हो जाता हय.

.आ.कान— और छस आप परभी ला.अनत होजे अपने तुतकेसे अ.सी ना.अलख आजाद पयदा करता हय. और इसभापरभी ला.अनत होजे अपनी छातीयोका दुध पीला पीला कर दुनियाका मुसीबतें बढती हय और इस मु.हजमत परभी ला.अनत होजे अयसे .जहरीले दांत वाले कुत्तोका पालता हय.

परवी.ज— हाय कयसी अच्छी तभी अन जरगा: कुछ .जरीन लोग जनके पास कोछ कप.डा नहीं अगर वोह सयसे रहे तो कुछ .अजज नहीं मगर अयसा जलीलुल .कहर आदशाह और रहे मुसीबतका सामना.

ખા.કાન—(.ખુદસે) અય શાહી શૌકત તુઠન તકલીફોઁ યરદાસ્ત કર તાઁ મા.અલૂમ હોઁ .ખુદાઁ .ગરીબ બન્દે કિસ તકલીફસે દિન નિકાલતે હંય. યહે તુમે મુતલક .ખયાલ ન હોતા.

પરવીઝ—.હુ જુર કિસી પનાહકી જગેહ ચલીયે.

ખા.કાન—અયસી જગેહ તો સિફ .કબ મંયલી પનાહ નહીં પહાંબી ઇસ તનકો .ખાકઁ નીચે દયાતે હંય. ફિર કી.હે આકર ખાતે હંય ઉસકે ખા.અદ જોસ્ત સ.ડતા હય. મિસ્મ ખિગ.ડતા હય. હફીયોઁકો મુસીબતકા સામના પ.હતા હય. કુછ પિસ્તી હંય કુછ જલતી હંય કુછ .ખાક હોતી હું ઔર ઉસપરબી જો ગમી વોહ જંગલી જાનવરોઁકા ફેકરોસે યરખાદ હોતી હંય.

અરસલાન—સબ કિજમે મેરે આ કા મેરે માલીક મેરે શાહિનશાહ મેગ .ખુદાવન્દે ન્યા.અમત.

ખા.કાન—ચુપ કુઠા .ખુશામદી ચુમરાહ વોહ શ.ખસ ઇસકી .જન્દગી .ગરીબોઁકે .ફખરસ્તાનકી તર.હ તારાજ હય ઉસ મુફલીસ ફકીર આદમીકો તુ શાહિનશાહ બતાતા હય. આહ વહી લફ.જયે જનહેને મુઝે ઘોકા લીયા. ઇન્હી ઇન્હી તા.અરીફોસે ખેટીયાંન મુઝે લુટ લીયા. તો કયા અબ તુબી મુઝે .ખુશામદ કરકે લટના ચા.ડતા હય. અબ કયા હય ? હા હય ! ! ! યહે સ.ડા હુવા ચીય.ડા જીસકો મયને અપને કફતક લીએ ખયા રખ્યા હય. યહેલી ન ખયાઉંગા નયાલી દુનિયામે આયાથા. નંગ હી દુનિયામે રહુંગા ઔર ન માહી દુનિયાસે જાઉંગા આ ઉતાર ઉતાર ઉતાર (.ખા.કાન કુરતા ફા.ડતા હય અરસલાન રોકતા માહપારા ઔર અ.અદાન આતે હંય)

સ.અદાન—પરવર દિગાર પરવર દિગાર.

ખા.કાન—ચ કેઝ .ખખીસ મુરદાર જા જા ચલીજા અપની રાહ તકી દુનિયા છોડકર હમ .ગરીબોઁકી દુનિયામે કયું આપ હય. સો સો આરામકે મહેલોમે સો. પુલોઁકી સેજો પર સો .અયશકી બારા દરિયામે સો ઔર

યહાં તક નીંદામાં સરસાર હોડે .ખુદાકા છતર જીસકો
મંચ અપની ચી.ખોસે જગા રહા હું એક મરતખા
બેદાર હો બેદાર હો. [ખા.કાનકા ગુરસેમેં ચલે જના
મ.એ અરસલાન.]

સ.અદાન—દેખીએ દેખીએ કયા વહે હાલત કીસીસે દેખી જ
સકતી હય. કયા કીસી શ.ખસકી અવસી—અખતર
હાલત આપને દેખી હય.

માહપાશ—હંય વહે ?? અગર વહે આંખેં હંય તો ઇસ શ.ખસકી
ઇસસે .જીયાદા ખરતર હાલત દેખુંગી ઐર તુમબી
દેખોગે.

સ.અદાન—ન ફરમાઇએ ન ફરમાઇએ વોહ ખાતેં જો અફસોસ
ઐર ર.હમસે મદં નહીં કહે સકતા આપ બેટી
હોકર ન ફરમાઇએ .ખુદા ચાહેગા તો અવસા
હબી ન હોખા ઐર અગર હોને વાલબી હય તો
આપ બેટી હંય લેહા.જા આપેકા ફર્જ હય કે .ખુ-
દબી ર.હમ કીજીએ ઐર .ખુદાસેબી આપને .ગરીબ
ખાપકે લીએ રહમ ચાહીએ.

માહપાશ—અવસે જીદી શ.ખસકે લાએ ર.હમ કરને વા રહમ
ચાહેનકી કુછ જુરરત નહીં.

સ.અદાન—જુરરત નહીં હય વહે જવાબ તો ખા.હુજમત નહીં
હય કયું .હુ.જુર આપ કબી લ.ડક પનમેં ખેલતે
ખેલતે ગિર પડતીથી તો કયા ખાદશાહ સલામત
દાય.સે વહી કહેતેથે કે અબી .જુરરત નહીં હય ન
હીઠા કયુ જનાબ જબ આપ ખયપનમેં બુકસે
ખિલખિલાકર રોનીથી તો કયા .આલા .હ.જરત
મસકેએ .આલમસે વહી કહેતેથેકે અબી જુરરત
વહી દુધ ન પિલાવ નહીં નહીં વફલાહ કીસી વ.કત
આપકા .જરાસાબી હાલ તુહ દીગર હો જતા થા
તો વહી તુરાની ચહેરા જીસકો અપ ચીલોં ઐર
ખિષીસે તુચવાના ચાહતે હંય રોતે રોતે આંસુઓસે
તર હેખતા થા.

માહપાશ—વહે સબ વ.હ દિલાના અબ વાહિયાત હય.

સ.અદાન—બ.ડે અફસોસકી ખાત હય વહે દરખત છરમે ન
 ઇન્સાન કીસી .અકલો દાનાષ હય ઔર નકિસીતે
 ઇન્હે મુ.હખત ઔર ઇતા.અત સિખાઈ હય મગર
 ફિરબી વોહ અપને બાગ્યાનકે કામ આતા હય
 પુલોસે ઉસકા દિમા.ગમે અતર બનાતા હય. ઔર
 અપને પુલોંકા ખિલાતા હય અપને સાએમે સુલાતા
 હય. આપ આપને બાપકે સાથ છસને આપકે બનકા
 તર.હ સમાલા જોદીયોંમે પાલા રાતકો દિન દિનકો
 રાત કરડાલા .૦ રાબી સુતુક કરનેસે ખુશ નહીં હય
 બગર .ખુદા ઇન દરખતોંમે .જ્યાન પયદા કરહે તો
 કયા વોહ ન કહેંગે કે ઇન્સાનસે બ.દકર એ હસાન
 બુલ બનેવાલા મોહસિન કુશ કોઈ નહીં હય.

માહુપારા—સ.અદાન દરખત તો નહીં કહે તે બલકે ઉન.કી આ
 .મેં તુમ કહેતે હો.

સ.અદાન—હાં અગર મંચબી કહેતાહું તો સચ કહેતાહું.

માહુપારા—મંચ તુમહારી ખાતોંસે નફરત કરતી હું.

સ.અદાન—ઔર આપકી ખાતોંસે .ખુદા ન ફરત કરતા હય.

માહુપારા—અદબ સીખો.

સ.અદાન—તેકી સીખો.

માહુપારા—ઈન્સાન બનો.

સ.અદાન—મદેરયાન બનો.

માહુપારા—મેરા રૂતબા બનો.

સ.અદાન—અપને બાપકા રૂતબા પહેચાનો.

માહુપારા—જ્યાન આરાઈ ન કરો.

સ.અદાન—અપને પાલને વાલેસે ખુગમ ન કરો.

માહુપારા—દેખો વહે બન બનેકા .કરીના હય.

સ.અદાન—મત્રિકપર મરના ચકી વફાદારોંકા જના હય.

માહુપારા—પયતાના હોગા.

સ.અદાન—હો.જ.ખમે બનના હોગા.

માહુપારા—વહે ચુસ્તા ખી

સ.અદાન—વહે બે ર.હમી.

માહુપારા—અ.કલ ઔર અયસી બદતર.

સ.અદાન—દિલ ઔર અયસા પથર

माहुपारा—मेरे महेन्यानोंका हकीर न समझे अबसे भेदवा
हिमाग रणनेवाले सर झरन ठिंडवा दीये जते
हंय देयो स.अदान मंय फिर तुमसे कहेती हुं
अगर तुमने मेरा साथ न दिया तो उस चानाहेपर
झांसी पावगे जहां शहरेके आचारा कु-ते मारे जते
हंय.

स.अदान—मेरी छन्दगीभी उसीके लीये हय और मेरी मात
भी उसीके लीये होगी और मेरी दरती जयतक
परतीमें हय अपनी डिमके दरजेक घटेका उसकी
यादमें मुथारिक जनायेगी और मेरी इ.ह जयतक
जुस्ममें हय अपनी रंगोंके तारपर उसीकी मु.ह
जयतक गीत गायेगी और उस व.कतभी जयते
जलिक .पन्जर मेरा गला रैन रहा होगा मेरे
.पुनकी दरजेक धार उसीके कदमोंकी तरफ अहेकर
जायेगी.

(स.अदानका जना, आना अवरमका.)

माहुपारा—अवरम तुमने देया.

अवरम—मंय अइसीस करती हुं.

माहुपारा—देयो अवरम अगर तुमने अपने आपके लीये मु-
जमे सिझारीशकी तो मंय तुमसेभी नारा.ज हो जाउंगी

अवरम—अय मेरी अ.कलका रैशनी मुजसे अपनी मुहजयत
वापस न लेना अगर तु रूह अपना रैशन यहेरा य-
न ल.महाडे लीये मंयसे डिपर इन लेगी तो मेरे
.पुशी के दिनके झरन .जमकी नाराका धेर लेगी. (मा-
हुपाराका शौहर आता हय और जा जुमें जाडा होक-
र देयता हय)

आसुइपाशा—(जेशमे) कौन माहुपारा और अवरम.

माहुपारा—देयो अवरम मंय तुमको यादती हुं मो.हजयत
करती हुं.

आसुइपाशा—(त.अजणुअसे) मु.हजयत !! क्या मुहजयत !!!
(.पन्जर नीकालना और फिर इकना.) अय.जम
जरा और हो पारा.

માહપારા—પ્યારે બચરમ કાશ મેરે શાહરકી જી-હીપર માત
કરહ પાતી તો.

આમુદ્પાશા—(જાહિર હોકર) ઓ શર્મ જુદ હવ તુજપર રહે બદ-
જતી રહે બદ સિદ્દાતી.

બચરમ—હાય હાય ગ.જળ હો ગયા.

માહપારા—માર માર કયું ડરા જતા હય કયું ઘલરાતા હય એક
ફેરમે હમેશાકે લીએ જધડા જતા હય.

આમુદ્પાશા—ઓ હરામ જાદે ખખીસ કુ-તે.

માહપારા—બચરમ માર કયા દેખતા હય. (કાનવાલ ઓર બ-
ચરમકા લડના બચરમકા પરત હોના માહપારાકા
પીઝેસે આકર કાનવાલકા ખન્જર મારના.)

આમુદ્પાશા—આહ ખુદાયા ઇ-સાફ

માહપારા—ચુપ બદમ આશ.

બાબ દુસરા દિખાવ દુસરા.

મકાને તુરરમ.

(ગુલદુમકા ગાતે હુવે આના.)

ગુલદુમ— જાના.

જ્યા તરસે બદરીયા જરસે સખી દીન કયસે કટે જે બહારકે
જ્યા જાએ મલરાએ કીસે જોગન દિખાઉં સીમારકે
ભંવરા ગુજે ડાલી ડાલી બોલે કામલ ધારી.

સેજ્યા ખાલી પીયા નહી આલી હાએ કયસે રહ જ્યા મારકે.

બ.મલોલ—(સામડમેસે નિકલકર) યા અદનાહ ચાર અ-ટેકિ
લીએ આરા બજ દીયે ઉત્ત કમળ ખનકો પહેલી મા-
અલૂમ નહી કે એક અદનાહકા ખન્દા લુકસે બિલ-
બિલાતા હોગા. આખિર કયા કુવા કયું ન આયા.

ગુલદુમ—અય હુ જુર કોન ?

બ.ગલોલ—તરી ગુલ-ખયર હિમા.કતકા પુતલા, કાકા ઉલ્લુ,
હરશુ વ.હથી જંગલી, પહાડી.

ગુલદુમ—તૌબા તૌબા આદમી હય યા હિમા કતકી રેલગાડી

બ.ગલોલ—વહલાહ અગર મેરી .હુકુમત હોતી તો દુકદુકીસે
બાંધકર જોલી લગા દેતા.

ગુલદુમ—અય .હુ.જુર નહીં.

બ.ગલોલ—તહીં તો મેરે પગસોંસે કીસી અફસુનકે સટેમેં દાવ
લગાતા હોગા [સાષડમેં મુંહ કરકે કહેના.] અરે આ
નહીં આયા અરે આ આયા અચ્છા ખેટા ઉલ્લુ સહી.
ગુલ.ખયરકા ઉંગલીયોંપર હિસાખ કરતે આના.

ખયર—એક, દો, ત્રીન, ચાર, પાંચ, છ, સાત, આઠ, નવ, દસ,
અગ્યારા, બારા.

બ.ગલોલ—(.ખયરકી ગરદન પકડકર) કયું ખે મુ.જેં અન્ડે લાયા.

ખયર—અજ અન્ડે કયા લાતા થહાં તો હિસાખહી સમઝમેં
નહીં આતા.

બ.ગલોલ—અખે કૌનસા ઇતના હિસાખયા. જો તુ જુલ ગયા.
ઐર મેરા ઇતની દેર જુકા રહેના સખ પુ જુલ ગયા

ખયર—અચ્છા દેખિયે આપને કીતને અન્ડે મંગવાએથે.

બ.ગલોલ—ચાર.

ગુલદુમ—(.ખુદસે) તેરા નિકલે અચાર.

ખયર—અખ દેખીયે થોટાલા થોટા સરકાર (.ખયરકા ધપ્પા
લગાના બ.ગલોલયા.)

બ.ગલોલ—અરે મારતા કયું હય ઉઠકર હિસાખ બતા.

ખયર—અચ્છા તો દેખો દરજનકે કિતને અન્ડે હુવે.

બ.ગલોલ—બીસ.

ગુલદુમ—(.ખુદસે) કયા હિસાખ જોડતા હય મુવા .ખબીસ
(ખહિર) અજ .હુ જુર દરજન બીસકી નહીં
કહેલાતી હય.

બ.ગલોલ—તો.

ગુલદુમ—અજ દરજન બારાહકી કહેલાતી હય બારાકી.

બ.ગલોલ—બારાકી અચ્છા તો બારાકી સહી આજે બતામએ.

ખચરૂ—અચ્છા તો દરજનકે હુવે બારા ઐર પમસે હુવે અધારા,
અઠાગકો બારામે ડાલા ઐર બારાકો અધારાસે નિકાલા
તો કિતને હુવે જનામે વાલા.

ખ.ગલોલ—અય .ખખીસ યહે કયા ઘોટાલા નિકાલા મંચને તો
તુઝકો બધી હુમ અઠની દીથી.

ખચરૂ—તો અઠનીકા હિસાબ તો મંચને બતા દીયા.

ખ.ગલોલ—અરે રહેનેદે યહે હલ્લે હીલેલા મેરી અઠની વર્ન,
અબી અન્જર પન્જરકે દેતાહુ ધેલે.

ખચરૂ—અરે કયા મરેગા અરે હાય હાય (ખ.ગલોલકા ડન્ડા લેને
જના .ખચરૂકા ગુલદુમકો કહેના) કયું જાની દેખી
મેરી હિસાબદાની.

ગુલદુમ—વાહ કયા .ખુશ કયા યહે અઠની હજમ કરનેકે લીએ
યહે ચી.ખ ચી.ખ લમાઇથી.

ખચરૂ—તો ઐર કયા.

ગુલદુમ—કયું યહે અકેલેહી અકેલે માલ ઉડાના.

ખચરૂ—સજકે જો મંચ હાય સાહ કરંગા તો તુમબી મેરે
સાથ આના.

ગુલદુમ— } જાના.
ખચરૂ— } બનવાદો પીયા કોઇ બારી મોહ રશ્મકી મોતી સાડી.
તુમે સાડી બનાડું મંચ બારી.
ઉમમે ટાંકાહો ગોટા કિનારી.
ફિરતો હોગી બહાર.
નયા હોગા નિખાર—
ગોરે હાથોમે ચુડીહો કાલી.

ભ.૬૬—હું હું

ધ.૬૬—હય હય.

ભ.૬૬—આદાબ .અ.જં હય આદાબ

ધ.૬૬—તસલીમાત હય તસલીમાત.

ભ.૬૬—હય ચહાંતો કોઇ નહી કિસ નાલાયકકો આવ્યા જ હું.

ધ.૬૬—મકાનમે તો ગધે લોટ રહે હય.

ભ.૬૬—અમે કોઇ હય.

ધ.૬૬—ખોલો. (આના ગુલ .ખચરૂકા)

ખયરૂ—હવે મહા કૌન આપા કયા આપને જુઝાયા. —

જા.ડક—અરુઝા આદમી મા.અલૂમ હોના હવે.

થા.ડક—અજબ નહીં જો છમકે બાપબી અરુઝા હો.

જા.ડક—ઐર અજબ નહીં જો ઇસકી માબી અરુઝી હો.

થા.ડક—ઐર અજબ નહીં જો ઇસકી ખીવીબી અરુઝી હો.

ખયરૂ—(ખુદસે) હંગ મહે આદમી હવે યાએ દુમકે લંગુર (મદિર)
યા આપને શાદ ફરમાયા (એક દુસરેકા દોનો તઈ દોનો
રેઝકે કોનોમં ખડે હોકર)

જા.ડક—જનામ

થા.ડક—હુ.જુર.

જા.ડક—જબ તક મુઝકો તુન્હારા તમ નહીં મા.અલૂમ હોના
તબ તક મંચ તુમકો દોરતહી કહુંગા.

ખયરૂ—હુ.જુરકી ઇનાયત હવે.

થા.ડક—હવે ઇનાયત ઇનાયત તો મેરી સાલીકા નામ હવે.

ખયરૂ—બાપરે.

જા.ડક—અરુઝા જાત ઇસ મકાનકે મલિક મા.અનીમી મિરજ
તુરરમકો જુલા લાવ.

ખયરૂ—જનામ વોહ તો યહાં નહીં હવે.

થા.ડક—તહીં હવે કયું તહીં હવે.

ખયરૂ—ઉન્કી ખુશી.

થા.ડક—ખુશીયા અવસી.

થા.ડક—અતસીયા તયસી ઐર હમ જો બઠારા કાસેસ ચલકર
આતે હવે તો કહાં જાએ.

ખયરૂ—જનામ કયામકી તો ફિક જેસુદ હવે અગર મિર.જ
તુરરમ નહીં તો ઉન્કા એક ખાસ મુલાજમ તો માજુદ હવે.

જા.ડક—અરે મહે તો ઉસકા ફર્જ હવે કે હમે આરામ પહોંચાએ.

ખયરૂ—અગર આપ હુકમ દે તો બન્દા અબી જુઝા લાએ.

થા.ડક—જુરર.

જા.ડક—ખિલ જુરર

ખયરૂ—મગર દો જાતેં સુત લીજાએ જનામ ઐર હુ.જુર અબલ
તો વોહ શ.ખસ મુ.જનકા ઝકી હવે દોવમ જાતકા બાંડ
હવે ઇસ લીએ અપના અબબ છુપારકે લીએ શરીફાંકી
સી વ.જ.અ બના રખખી હવે.

થ.હક—હંચ ભાંડ હોકર શરીર જનતા હવ અચ્છા લાવતો અખીસકો.

ખયરૂ—દેખીએ અખી લાતાહું મજલીસકો. (ગતો ખયરૂકા.)

જા.હક—હંચ હંચ.

થ.હક—હું હું (ખ.મલોલ મ.એ ખયરૂકે આના.)

ખ.મલોલ—કયા રહે વહી હંચ જે અપને સખ શરીરકો ભાંડ
સમજતો હંચ.

ખયરૂ—જહાં

ખ.મલોલ—(દોનોંડો) આઠએ જનાખ મો.હતરીમ (જવાબ નપા
કર) હંચ અજબ ઉલ્લુ કે પટ્ટે હંચ.

ખયરૂ—વોહનો મંચ પહેલેદો કહેતા થાકે વાકમ ઉલ્લુ કે પટ્ટે હંચ.

ખ.મલોલ—(ખલંદ આવાજમે)

શ.એર

વોહ આએ ઘરમે હમારે ખુદાકી કુદરત હવ.

કભી હમ ઉન્કા કભી અપને ઘરકો દેખતે હંચ.

ખયરૂ—અજ જનાખ જાંરસે કહો જોરસે મનહોંતે સુના નહી.

ખ.મલોલ—અજબ બેવકુફ હવ.

શ.એર.

વોહ આએ ઘરમે હમારે ખુદાકી કુદરત હવ

કભી હમ ઉન્કા કભી (થ.હકા ચપત લગાના.)

મસ ચપતકા દેખતે હંચ.

થ.હક—(ખયરૂકા અલગ લેખ કર) કમું દોસ્ત રહે ભાંડનો કોઈ
શા.એર માઅલુમ હોતા હવ.

ખયરૂ—જહાં પહેલે રહે એક કચરપટ્ટી નાટક કંપનીમે મુન્શી
રહે ચુકા હવ (થ.હકકી જોગસે નોટ નીકલ પડના ખ-
યરૂકા ઉઠાકર દેખના) ઓ મેરે આપકે આપ છતને નોટ
(નોટકો ઉલટ પલટ કર દેખના ઓર ખ.મલોલકે જોગમે
રખ દેના.)

જા.હક—આપકા નામે નામી આઠએ જનાખે ગિરામી.

ખ.મલોલ—શીખ ખ.મલોલ.

જા.હક ખાપકા નામ.

ખ.મલોલ—છપ્તે ખદલોલ.

થ.હક—આપકે દાદાકા નામ.

ખ.મલોલ—છપ્તે કશકોલ.

શ્રી. ૬૬—આપણી માંત્ર નામ.

અમર—હી કુમ ઢોલ.

જ. ગલોલ—યુવ રહેમા નહીંતો માર કુમા પીરતોલ નહીં જનાળ.

શ્રી. ૬૬—અમર, જનાળ શેખ બ. ગલોલ ઈજને બહોલ.

અમર—ખીનતે તા. કોલ.

જ. ગલોલ—અમે નાલાયક તુ ખીનમે ન બોલ નહીં જનાળ
કશકાલ.

શ્રી. ૬૬—હા જનાળ મંચને સુના હય.

જ. ગલોલ—હા આપને મેરા તા. અરીફ સુની હોમી દુરસ્ત હય
દુરસ્ત હય.

શ્રી. ૬૬—આપ દાદરા બહોત અમર માતે હંચ.

જ. ગલોલ—(ઉછલકર) મ્હે આપ કયા ફરમાતે હંચ.

શ્રી. ૬૬—હા યુનયુનાઇએ ન મહેરખાન.

જ. ગલોલ—હંચ મંચ ઐર યુનયુનાઈ.

શ્રી. ૬૬—અમર તો મંચ ગાઈ.

જ. ગલોલ—બક બાક તુ બક.

શ્રી. ૬૬—

ખાના.

સહવાં લમાએદો નયનાં મંચ દેખ આપ

સહવાંમ તોતા જાન્ડી પીયત હય

બેવડા પીએ મેરી મયના—

સહવાંકા તોતા મોલી યુમત હય

હીરા યુમે મેરી મયના—

(જ. ગલોલકો પકડકર નાચનાં જ. ગલોલકા બામના અમરકા
પકડના જ. ગલોલકા હરએકકો એક એક લાત લગાના.)

શ્રી. ૬૬—(અમરસે) કયું બાક મીયાં બાડકો તો મુરસા આ મયા.

અમર—જના ઐર જનાઇએ.

શ્રી. ૬૬—અમર, જનાળ કુછ ખાનેક વાસ્તે તો મંગવાઇએ.

જ. ગલોલ—હાં કોઇ હોટલ વા સહીયાર ખાના મુઠર કીયા
હય. પપસે દો તો મંગવા દેતા હું.

શ્રી. ૬૬—હા લીજએ (જેખમે હાથ ડાલના) વા પરવસદિમાર મેદ
માયમ (એક બ. ગ. જ નીકલતા હય.)

શ્રી. ૬૬—તો મ્હે કયા.

૧.૬૬—નમારોકા ઇસ્તેદાર.

બ.ગણેશ—યા અસ્તાહ એહતો ગલે પડના ચાહને હંચ.

.ખચરૂ—જનામ હમ ત્યાં દો આદમી હમ અગર આપકો સહ
હમ તો તજાશી લે લીજીયે. (બ.ગણેશસે) જનામ આ-
પબી અપને કપડે દિખા દિજીયે.

બ.ગણેશ—હાં લીજીયે કયા હમ ચોર હમ ડર ઉસકો હો જો
ચોર હો.

૧.૬૬—(બ.ગણેશકી જેમસે નોટ નિકલના) અમે તો રહે કયા.

૧.૬૬—ભાંડપના છોડા.

૧.૬૬—તૌઆ ચોરીકા ધન્ધા (દોનોંકા બ.ગણેશકો મારના.)

બ.ગણેશ—પ્રુદાવન્દા જી નયે અજી દેખિયે વસ્તાહ બન બેદ
ત.કસીર હમ.

૧.૬૬—સુખ તુ પકા શરીર હમ (બ.ગણેશકા બામળના, લયલાકા
દાખિલ હોના.)

૧.૬૬—દોરત રહે કૌન.

.ખચરૂ—જનામ રહે ઉસી ચોદે ભાંડકી લડકી હમ જરા ઇસકીબી
ખર લીજીયે (જનામ .ખચરૂકા.)

લયલા—ખ. મો મુએ ખચરૂ.

૧.૬૬—ઓહો ઉધર કયું ખડી હો જરા ઇધરતો આપએ.

લયલા—અજબ ઉલ્લુ હમ.

.ખચરૂ—(પ્રુદસે) અબ દેખિયે દિલ્લશી અગર તુરરમ આપ હોતો
ઉસે જુલા લાતા હું.

૧.૬૬—ખાતે કયું કંતી હો ઇતની.

લયલા—હંચ હંચ પરાઇ ઔરતોસે મ.ખ.ક કરતે તુએ સર્મ નહો
આતી.

૧.૬૬—હાય હાય ઔરત હમ મા તૌરતનકી ચટની (હાય પકડને
ચાહના લયલાકા હાય ઝટક દેના) હંચ હંચ કોઇ આધાર
સમજે હો મા ખેસે વાલી.

૧.૬૬—વાહ વાહ પ્યારી ખુબ શરીફ ઔરતોકી નકલ ઉતારી.

લયલા—દેખો દેખે અવસી હરકતે કરોએતે પચનાના હોમા કહ
મકાનસે નિકલ જના હોમા. (તુરરમ ઔર .ખચરૂકા આના.
તુરરમકા મરદનમેં હાય દેકર)

તુરરમ—મેશક નિકલ જના હોમા ઐર એકદમ નિકલ જના હોમા.

થ.ડક—અરે યાર તુરરમ તુ હમારે મજ્જેમેં જાગ રટક ડલનેકે લીએ કયું આ ગયા.

તુરરમ—ચુપ મુંહ બંદકર નાપાક, અરે મેરા હોસ્ત હોકર મેરી બહુસે મજ્જક કરતા હય.

થ.ડક—તો કયા રહે તુમહારી બહુ હય.

અયરૂ—ઐર કયા તુમહારી ખાલા હય યા નાની.

થ.ડક—અમે હરામજાદે તુને ઇસકા ચાદે જાંડકી લડકી કહે કર ઘોડેમેં ડાલા.

તુરરમ—કયા ઇસી (ખમરૂકી તરફ ઇશારા કરકે) ને કહા લગાવ લગાવ જુતે લગાવ.

લયલા—ઇસ તરેહ નહીં બારીએમેં બંદકરકે જુતે લગાવ. (બોરીએમેં ઉતારના.)

અયરૂ—અરે બહે મીયાં જુન્દા આદમીકો કયું ટાટકા કહન પહેનાતે હો. (થ.ડકકે પયરકો કાટના)

થ.ડક—અરે નાલાયક મેરે પાઉંકો કાટ ડાલા.

તુરરમ—હોર અગર તુ જુન્દા હય હમ તુએ સુરદા બનાએમેં (બોરીએમેં ખમરૂકો બાંધના,

થ.ડક—ઐર હમ તેરા જુરતા બનાએમેં. (સબકા જના, બમ-લોલકા આના.)

બ.ગલોલ—યા અલ્લાહ રહે નોટાંકી જહી મેરે જોખમેં આછ તો કયું કર આછ યા અલ્લાહ.

અયરૂ—કોન મીયાં બ.ગલોલ.

બ.ગલોલ—કોન ગુલ અયરૂ બોરીએમેં ઐરતુ કહ કહ કહ હે હેહે. (હંસના.)

અયરૂ—જનાબ બાગીએ બાગીએ સરપર પાઉં રખકર બાગીએ.

બ.ગલોલ—કયું.

અયરૂ—વોહ મુજબિર આપકો ગિરફતાર કરાનેકે લીએ પોલીસકો જુલાને ગએ હંય.

બ.ગલોલ—કયું પોલીસકો કયું જુલાને ગએ હંય.

અયરૂ—ઉસનોટકી તહકીકે લીએ બાગીએ ઐર મંચનેતો અપને આપકો બોરીએમેં ઘુપાયા હય ઐર આપ બિહ-કીસે કુદકર બાગીએ.

જ.ગલોલ—મા અલ્લાહ અબ્બો પુરી હુમ રસવામ અરે માર
ખિડકા તો બહોત ઉંચી હવ અરે ભાઈ મુઝેલી ધ-
સમે છુપાઈએ.

ખયરૂ—અરે મીયાં જ.ગલોલ વ્યે કયા કરતે હો મેરે સાથ આપ
અપના સર કયુ ફેડતે હો.

જ.ગલોલ—દેખ ભાઈ હમ ખુદે હમ જ.ખરૂ હંય, હમ હાથ
જોડતે હંય, હમ તેરે પાઉં પડતે હંય હમ તેરે
લડકેકો સખડે પડાએએ.

ખયરૂ—અરે મુવા લડકા અચ્છાતો કયા આપ મુઝીકો ફસાના
ચ હતે હંય (ખોરીએમેંસે નિકલકર જ.ગલોલકો ખોરીએમેં
ખન્દ કરના.) અચ્છાતો મંય કોઈ ઔર દેખતા હું લીકાના.

જ.ગલોલ—ઓ ભાઈ અરે ભાઈ.

ખયરૂ—મુવા તુમ્હારા ભાઈ.

જ.ગલોલ—જગા બાધતા તો જા મેરે ભાઈ જરા જોરસે જરા
કસકે.

ખયરૂ—અજ ખેટા રહો ધસી દુલ દુલમે ફંસકે (ખયરૂકા જાના.)

જ.ગલોલ—જલ્લ તુ જલાલ તુ આઠ ખલાકો ટાલ તુ (તુરરમ
ભડક ઔર થડકકા આના)

તુરરમ—હું હું કયા મજેસે ખચકા હવ અરે ખોલના નદી મુસ્તંક

ભ.હક—અજી લાતકા લુગ કબી ખાતસે માનતા હવ.

તુરરમ—તો.

ભ.હક—લમાવ ડન્ડે (તુરરમ ઔર ફડકકા મારના.)

જ.ગલોલ—અરે દદા અરે બાબા અરે ભાઈ

તુરરમ—હહેરો હહેરો ખસમેંતો જ.ગલોલકી આવજા આતી હવ.
(ખોરીએકો ખોલના જ.ગલોલકા નિકલના)

જ.ગલોલ—અરે ચાર મંચને તો તેરે નોટ નહીં ચુરાએ.

ભ.હક—અરે તુનેહી તુનેહી તો ચુરાએ હંય (આપસમેં ધકકમ
ધકકા કરતે જાના.)

બાબ દુસરા દિખાવ તીસરા.

બર્ફકા સીન.

(કિ.અદાન ઔર બચરમકા બ.ડે હુવે દિખાઈ દેના.)

શુ.અદાન—આખિર કમ્બ.ખતોને અપને બાપકો પામલ બના દીયા

બચરમ—કયસી ના.ખલફ ઔરતે હંચ.

શુ.અદાન—બચર! ખુદાકા કહેર જારાકી શકલમે બદલકર
આયા હય અબ વહી પુરા પુરા મન્ટે.જનમ લેગા.

બચરમ—અબ બાદશાહ સલામત કર્હા હય.

શુ.અદાન—કિલ્એમે. મંચને જારાકે પાસ લિજલ દીયા હય દેખો
બચરમ હમ ઔર તુમ હિસ ગરીબકી મદદ કરે હર
બાદશાહકા હ.ક હય ઇસ તર.હમે પુરા હોગા ઔર
હો સકતા હય કે હમ જો ઇનકી મદદ કરતા ચાહતે
હંચ વોહ સખ મિલકર કરે.

બચરમ—હર હ.ક જનાખ શનાહતકો ઇસકી તમદ કરતી હય.

શુ.અદાન—અચ્છા મનહોને અપની ફીજકા સિપેહસાતાર કિસકો
બનાય હય એક તો તુમ હો ઔર દુસરા.

બચરમ—તુરરમ.

શુ.અદાન—તુમ મેરે બેટે હો ઇસ લાંચે વહી કરોજો જો બાપકી
મરજી હોગી અબ રહા તુરરમ હિસે રહે લે મેરા
ખત લેજા ઔર દે. (જના સ.અદાનમ.)

બચરમ—રહે ખત.હર્હ બ.હર્હ માદપારા ઔ દિલઆગકો જાકર
સનાતા હું, ચલ બચરમ ઇસ તર.હમે ભુ.કોંકી બેવ.કુ-
શીસે અ.કલ મનદેકી જવાનીકા શયદા હોતા હય.

માના.

મંચ બાહતકા પરકાલાહું મંચ ડસનેવાલા કાલા હું,
મંચ ફન્દા ફાંસા ભુમલા ઝાંસા લાખોં હિહમતવાલા હું.
સખ સે મએ હય જનસે મેન ફરેબ જામ.
શયતાન આ ફરેબી પર હિસકી દુમમે ધામા.

वेह आलापी के वेहनी ला .हैल प टके लागी.
हरदम मेरे पओआरे हंय सभ सिमने मुअसे हारे हंय.

हुनिवासे यवता सभको छत्रता .अतिव समझ प्यता हुं.

(अबरमका जना स.अदानज अइसोस करते हुवे आना.

स.अदान—अइसोस अइसोस गरीय फिर जुनुनके जेशमे
किहोस जाहिर निकल आया. (.आ.कानका हावते
जुनुनमे आना.)

.आ.कान—गरीभोके अयय जिवादा .जहिर होते हंय, अ-
भीरोमे उ-से ह.जर हा .अयय होते हंय ममर
उ-के .जरके पीछे पीछे रहेते हंय.

स.अदान—पुन उत जलिभोके नी बुंदी जरयाद करे.

.आ.कान—मंयने रहे आवा.ज कही सुना हय, मंयने तुमके
कही होमा हय.

स.अदान—हु जुर मंय आपका गुलाम हुं.

अरसलान—अयसी हालत तो ओक .गरीय स जसकीनी नहीं
होमी ज सकती.

स.अदान—अय मेरी आंभे आंसु जनक जहे जमेगी.

.आ.कान—हंय तु रोता हय रो रो अगर तुझे हमारी किसमत
पर रोना हय तो हमारी आंभे ले और र सज
हमकी जय छस तमाश गाहमे. डोई गाना सिपा हय

अरसलान—हु जुर ओक .जन्मीका तुदा पाद हय.

.आ.कान—सुना.

अरसलान—

गाना.

ठहरे रदा हय असमां रहे सभ समां कुछ भी नहीं,

पीस हुंगा ओक गरदीसमे जदां कुछ भी नहीं.

अस जमेदथा जमका जलसा और .पुशका म.देव,

यन्द .कनरोके सिवा और अय वहां कुछ भी नहीं.

.आ.कान—यही हय यही हय सिपाओ पकड लो .हकिम सा-
.हय छटकी इ जकारी किअये, मंय मुक नहीं उहेता
छसका नाम महपारा हय. छसने अपने पुटे आपका
ठेकरोंसे मारा हय. (अरसलानसे) हंय तु युप कड
हो गया.

અરસલાન—

માના.

ત.ખત વાલોંકા પતા દેતે હંય ત.ખતે ગોરકે

ખોજ મિલતા હય વહીંતક બા.અદ અ.ગ કુછબી નહીં

.ખા.કાન—વોહ દેખીએ વોહ દેખિયે દુસરીભી આઈ ઇસકા
નામ દિલ્લચારા હય ઇસકી મિમ.ડી હુંમ શકલ હય,
ઇસરી તખી.અતકી ખુરાઇ આશકારા હય. કયા વોહભી
લામ મઇ (અરસલાનસે) પુતો ગા રહાયા.

ખા.કાન—

માના.

મૌજતેયે જનકે ડંકેસે જમીનો આસમાં,

ચુપ પડે હંય કલ્મમેં અખ હું ન હાં કુછબી નહીં

.ખા.કાન—કુછ નહીં કુછ નહીં, ઇન્સાફકો રૂપયોંતે ખરીદ લીયા
હય હાકિમોંકો રૂશવત દી મઇ હય એ તુમ સબ
ડાકુ હો દ.ગાખા.જ હો (જરા મ.એ શાહર વ નૌક-
રોંકે આના.)

.જરા—વહી હંય સમાલો લે ચલો.

.ખા.કાન—છો.ડદો મુઝે છો.ડદો અરે કોઇ બચાનેવાલા નહીં કોઈ
મેરે હલ પર તરસ ખાનેવાલા નહીં.

.જરા—આપ કિલ્એમેં તશરીફ લે ચલીએ બન્દી આપકી ખિ-
દમત કરેગી.

.ખા.કાન—મુઝે મત ચિ.ડાવ મંચ બેવ.કુફ ખુદા શ.ખસ હું
મેરી ઉમ્ર સાઠસેબી જયાદા હય. મુઝે બેવ.કુફ સમજ
કર હંસના નહીં, મંચ જાનતા હું કે તુમ મેરી બેટી
.જરા હો.

.જરા—જહાં મંચ વહી હું આપ મુઝે દુ આ દીજીયે.

હુમાયુ પાશા—લાઇએ મંચ આપકે હાથકો બોસા દુ (બોસા દેના)

.ખા.કાન—(હાથકો દેખ) અચ્છા ઇસે ધો ડલો ઇસમેસે ફનાકી
જુ આતી હય તુમ સબ નહીં હટને તુમ સબ નહીં
છો.ડતે બેવકુફ હમ લ.ડકર મરજએ જે મગર તુમહારી
ઇતા અત કબી ન કરેજે હમ બાદશાહ હંય વહી હંય
દેતોં પકડલો બાધ લો. (લાગ જાના .ખા.કાનકા)

.જરા—અફસોસ એ લાદને બાપકી તખી.અત કિસ.કદર બદલ દી.

હુમાયુ પાશા—અયસી હાલતમે ઇન્સાનકા પામત હો. જના કુછ ત. અજળુય નહો.

.બરો—મગર ત. અજળુય તો વ્હે હય કે અભી તક .જુન્દા કયું કર રહે.

સ.અદાન—હુ. જુર અબ અયસી નિગરાની કીજીયે કે કિલ્એકે બાહર ન આને પાએ જગસે આપને ઇસ સરહદી કિલ્એપર .કબ્જ કર લીયા હય, તજસે દુશમનકે સિપાહ ચારોં તર્ફ ફિરા કરતે હય.

હુમાયુ પાશા—વોહ એક ઇન્સ .જમીનભી વાપસ નહો લે સકતે મુએ ફ.કત અપની બા.કીફૌજકા ઇન્તેજાર હય ફિરતો વ્હે કિલ્.આ કયા ઉન્કે લીએ અપને બએ હુવે મુલકકે લીએ બચાનાભી દુશવાર હય.

અરસલાન—સ.અદાન—ખુદા આપકો ફતહ નસીબ કરે.

.બરો—વોહ .જુરર કરેઆ મેરા પ્યારા હિસો હવસસે .ગમર મુલક પર .હમલા કરતા નહો ફ.કત મેરી મુહબ્બત.

હુમાયુ પાશા—ઔર ઇન્સાનિયત કા ફ.જ્ઞં યહાં તક મુએ ખીચ લાયા.

અરસલાન—ખુદાવન્દ તુ .હ.ક હય જુરકા સાથ દે.

સબ—આમીન.

અરસલાન—

માના.

દીલકો જનકા બયરી પાયા.

કયસા .જમાના હએ આયા.

બા.જે જહાનકે એ ગુલ ખુટે હંય.

સબ ખુટે રંજે વફા ન પાયા. (જના સબકા.)

બાબ દુસરા.—દિખાવ ચૌથા.

મ હેલે દિલઆરા.

(બયરમે દલઆરાકા આના.)

દિલઆરા—ત.અજળુબ હય કે ઇસ .ખત કે લીખતે વ.કત હસ
બેવકુદને અપને અંજમપર નિમાહ ન કી.

બયરમ—મુઝે .ખુદ ત.અજળુબ હય કે ઇસ સરકી .ખવર
.ખવાહીકે વારતે મંચને અપની સ.આદત મન્દીકે ફ.ર્જ
કીબી કુછ પરવાહ ન કી.

દિલઆરા—તો કયા અયસે દ.આબા.જકે સ.ખત સ.બ
ન દેની આહિયે.

બયરમ—કયું નહીં દેની આહિયે મગર.

દિલઆરા—ઇસલીએકે તુમહારા બાપ હય

બયરમ—અમર મેરા બાપ ન હોતા તો મંચ .ખુદહી અપને
હાયસે ઇસે ફાંસી દેતા.

દિલઆરા—બયર તો રહે ફ.ર્જ તુમહારી તર્ફસે હમ બજ લાએએ.

બયરમ—મેરીબી કયા ખુરી .કીસમત હય, રહે સબ જાનતે હંચકે
મંચને બ.ડી નમક હલાલીકા કામ કીયા. મગર યહી
ફિર મુઝે બદનામ કરેગે.

દિલઆરા—પ્યારે બયરમ મંચને અપના દિલ જો સૌહરકી અમા-
નતથી વોહ તુમહેં દે દીયા ઐર .ખુદા તકબી પરવાહ
ન કી ઐર અબ હમ ઇન્સાનોકી પરવાહ કરતે
હંચ. (માહપારાકા આના.)

માહપારા—મંચને નમક .હરામ સ.અદાનકી ગિરફતારીકે લીએ
.અ.જબકે કુતે છોડ રખએ હય.

દિલઆરા—તો અબ વોહ બચ નહીં સકતા.

માહપારા—અમર વોહ યહાં આયા તો મંચ ઉસકી હકીયા
નુચવાફુંગી.

દિલઆરા—ઐર મંચ ઉસકી હકીયાં કુચલવાફુંગી.

માહપારા—ઐર મંચ ઉન હકીયોંકો જલાકર .ખાક કરફુંગી.

હિલઆરા—ઐર મંચ ઉસ ખાકો અપની ઠોકરોને ઉડા દુઝી.

અયરમ—જતાય ઇસકે તે ઇસસે સખત સખત તગવીજ કરતા હય. મગર આપ રહમદિત હય, મમતીએ થોડા રહમ કીજયે. અમર અમસા નહીં હો સકતા તો આપ મુઝે ઇતનાજી કીજયે. કયુંકે મંચ અપને ખાપકો ખુશ-મકા બદલા પાને હુવે દેખુમા. તો મુઝે શર્મ આપમી. (ગતન: અયરમકા.)

હિલઆરા—કિતના નેક મ.આશ હય.

માહુપારા—યહે કિતનાહી શરીફ હય જીતના ઇસકા ખાપ બદમ-આશ હય. (સ.અદાનકો લાતા) ઇંધર અ પાજી કુ-તે.

હિલઆરા—કયું આ પાજી કુ-તે, ગુલામ.

માહુપારા—નમક.હરામ

સ.અદાન—શરાફતકો ન બદનામ કરો તુમહારા ખાપ શરીફ હય, ઐર તુમહારીમાંબી શરીફથી ઐર મંચબી શરીફકું ઇસલી તુમબી શરીફ હો ઐર શરીફ કલામ કરો.

માહુપારા—તુ કુ-નેસેબી જીયાદા જલીલ હય.

સ.અદાન—મસકી કયા દલીલ હય.

હિલઆરા—યહે કે દ.મામાજ ઐર ખુશ હય.

સ.અદાન—સચ કહેતી હો મંચનેહી અપને ખાપકો ખુશમદ કરકે છુટા હય.

માહુપારા—બદમ.આશ તુને ખાકાનકો જીરકે પાસ કીસ લીએ બેગ હય.

સ.અદાન—ઇસ લીએ કે મંચ નહીં દેખ સકતાથા કે તુ કિસકે જ.ઇફ જીરમકો ઇ જી પહોંચાએ વા યહે અપને નાખુનસે કિસકે ઝરરી પડે ચહેરકો નોચ નોચકર ખાએ.

માહુપારા—બદમ.આશ.

સ.અદાન—ખાલમો ખૌદનાક જમલ અજીબરાત કિસપર મરજ બીજવી આધી પાલાઇન સખ આફતોંકી તુ.ગયાની.થી. અંધાર કિસમે એક જ.ઇફ જુ.હા ચખ સ ખ.રતા ખ.રા-ખ થા. તુતુ ઐર તુમહારા હરએક નોકર કિસવ.કત બહોત ખરાબ થા. મચ આયા. મચ મ.ડ ગ.હાયા મંચને સમજાયા. મગર તુમને અપને ખાપપર તરસ

ન ખાયા. ઇતના ન કહાડે જવ દરવાજા ખોલો. ઔર
અન્ન ખુલાલો. ઓ વ. હશીઓ જલ્લદો ઉસકત
અગર કોઇ મેરે દરવાજે પર અકર મુત્ર કરતા તો
મંચ દરવાજાસે કહેતા કે જા દરવાજા ખોલ ઔર
ધરમે છુપાલે.

માહપારા—તો અવસે જુમ પર હમ તેરી ખેડીઆ બેડોકો
ખીસવાગે જે.

દિલઆરા—(નોકરોસે) ઇસકી જખાન કાટવો.

સ.અદાન—હાં જલ્લી કરો. વર્ન તુમ્હારે સખ અપખ મુત્ર જાએજે.

માહપારા—ખત ત્રિખકર દુસરાંકે નૌકરોંકે પુસલાના ચ્હેકાર
રવાઇ કિસકદર જલ્લીલ હય.

સ.અદાન—એક નાવાકિફકો સાંપકી દેસ્તીસે જખાના થહી
શરાફત ઔર ઇન્સાનીયતકી દલ્લીલ હય.

દિલઆરા—ગેહ ખેવ. કુફ હય.

સ.અદાન ઔર તુમકદર હય.

માહપારા વેહ દો. જખ હીકે લાયક હય.

સ.અદાન—ઔર તુ લખ નતહીકા સવખાર હય.

દિલઆરા—તુ બુ.દેકે લીઆસમેં શખતાન હય.

સ.અદાન—ઔર તુ ઔરતકે જામેમેં હયવાન હય.

માહપારા—ખદમ આશ તુ અવસા બે ખૌફ હોકર કલામ કરતા હય.

સ.અદાન—હાં હાં જીરકો. ખુદાકા ખૌફ હોતા હય વેહ ઇન્સાનોસે
નહીં કરતા હય.

માહપારા—તુ ઔર ચ્હે જખાદરા. જી.

સ.અદાન—હાય! ખેડી ઔર માપસે દ.ગાખાજી.

માહપારા—ચ્હે દિમાગ ઔર અવસા બેહુદા જીનુન?

સ.અદાન—ઔ તદ ઔર અવસા સફએદ ખુન?

માહપારા—ખદમ આશ પાજી (નોકરસે) માર હાથકે સર કટકે ઇન
કદમોં પર લેટે.

સ.અદાન—

અબીયાત

અવ ફરીશ્તો સુન રખો રહે સદાકાન રખ નિમાહ

અવ જમી દેના સહાદત અવ ફલક રહેના ગવાહ.

ફ.જે ઇમાં હકકે માલીક આજ અદા મંચ કર ચુકા.

બ.હ. હવે તલવાર ખીંચ વાર કરતે સર હુંકા.

જલ્લાદ—હય ઇન્ન.જત.

માહુપારા—પુછતા કયા હય.

દિલઆરા—ઉ.ડા મુજકા સર.

જલ્લાદ—બદનસીબ ઇન્સાન આહ (કાર્નવાલકા અન્દરસે પીરતોલ જલ્લાદકો મારના ઔર બાહિરઆના.)

માહુપારા—યહે કયા કીયા બે દાદ ગર.

ખુસરૂ પાશા—વેહ કીયા જરકા યહે સ.જા વારથા.

દિલઆરા—મગર કયું કીયા કયા યહે તુમ્હારા ખતારવારથા.

ખુસરૂ પાશા—ઔર કયા યહે તેરા ગુનેહગાર હય.

દિલઆરા—બેશક યહે મુજ મકાર હય.

માહુપારા—ઇસને હમકો ધોકા દીયા હય.

ખુસરૂ પાશા—ઔર તુમને અપને આપકો ધોકા દીયા ઔર ધોકાબી વેહ ધોકા જરકા નામ સુનકર શયતાન તક સર.જા ગતા હય.

દિલઆરા—મુઝે તુમ્હારી અકલપર અફસોસ આતા હય.

માહુપારા—તુમ બડે જલીલ હો તુમ્હારા દિલ બુજદિલી ઔર ઇન્ન.જતી ઉકાનેકે લીએ બના હય.

ખુસરૂ પાશા—અકલ ઔર નેકાકી બાતે બદોકા હમેશા બદલી મ.અલૂમ હોતી હંચ તુમને કયા કીયા તુમને ઉસ ગરીબકો નોચ નોચ કર ખાલીયા. કયા તુમ ઉસકી બેટીયાં નહીં હો કયા વેહ તુમ્હારા બાપ ન યા અયસે સુફવદ સરકોફે જીસે રીછબી તઅ. જીમસે મુમતા હય તુંમ ના લાલકોને ઉસે પાગલ કર દીયા અગર ઉસકે દિલમે રૂહમ આયા ઔર ઉસકે ખુનને જૈશ ખાયા અગર યહે નમક ખવા-રીકા ફર્જ બજાવાયો તો ઉસને કૌનસી ગુનેહગારી કી તુમ્હે શર્મ કરતી ચાહિયે તુમને બેટીયાં હોકર ઉસે રાહત ન દી ઔર ઉસને ગવર હોકર ખિદમત ગુજરીકી.

અ.અદાન—ઓ ખુદા મન્ક દિલમે ઇન્સાફ દે.

માહુપારા—યુપ બદમ.આશ કયા યહે ઇન્સાફ નહીં હય કે તુ. ખાકો ખુનમે મિલાયા જાય ઔર અયરમકા જરનેકે

હમપર તેરા ફરેજ ઔર .ખત .જાહીર ડીયા હય.
 .ધ.જ.જત ઔર રૂખા .ખદાયા બય.

સ.અદાન—ઓ .ખુદા કયા બેટે નહીં બાપસે કિતના પરદા.જીકી
 અફસોસ અબ મેરી આંખ ખુલ ગઇ .ગરીબ
 પરવી.જકે સાથભી .જુરર ઉસને દ.ગાખાજીકી હય.

દિલઆરા—અયસી અન્ધી .અ.કલ કિસ કામકી જો રહેભી નહીં
 દેખ સકતી કે અયસી નેકી કરનેસે કયા ખુરાઇ હોગી.

ખુસરૂપાશા—તુભી તો દેખકે રાયતાનમેંભી છતની ખુરાઇયાં
 નહીં જીતતી કે ઔરતોંમે બદ તુમાઇયાં .નજર
 આતી હંચ.

માહુપાશા—કયસા જી.જદિલ હય કે એક બી હિન્મતકા લફ.જ
 .જખાનપર નહીં આતા.

.ખુસરૂપાશા—તુ મુઝે કયુ .ગુસા દિલાતી હય અગર તુ .ઔરત
 ન હોતી તો મંચ તેરા હુડીયાં પીસ ડાલતા
 (સીપાહીયોંસે) સીપાઇઓ, છો.ડેહો ઇસે.

દિલઆરા—રહે નહીં છુટ સકતા.

.ખુસરૂપાશા—મંચ કહેતા હું કે ઇસે છો.ડેહો.

દિલઆરા—ઔર મંચ બી કહે દેતી હું કે નહીં છુટ સકતા.

.ખુસરૂપાશા—(સીપાહીયોંસે) તુમને નહીં સુના.

માહુપાશા—વોહ કબી નહીં સુન સકતે.

.ખુસરૂપાશા—મંચ તુમહે .હુકમ દેતા હું કે ઇન દોનોંકો .કયદ
 કરલો.

દિલઆરા—ઔર મંચભી .હુકમ દેતી હું કે ઇલ્તેમાસ ઇસકા
 કાટ લેસર (ઇલ્તેમાસકે બ.દના.)

.ખુસરૂપાશા—ઓ .હબરીઓ બદમઆશો.

અલ્તેમાશ—હરો. [દિલઆરાકા કાર્નવાલકો માર દેના.]

.ખુસરૂપાશા—આહ (મરના કાર્નવાલકા.)

સઅદાન—ઓ .ખુદાયા કયા હો રહો હય.

માહુપાશા—હરેર બદમ.આશ તુ કહાં જાતા હય. [સઅદાન કે
 ગોલી મારના.]

સઅદાન—આહ [મરના મઅદાનકા.]

આખ દુસરા દિખાવ પાંચવા.

કમ્પ ગ્રાઉન્ડટ

(ખચરમકા ફોજકો કવાયદ કરાતે હુવે દિખાઈ દેના)

ખચરમ—વન દુ શ્રી (સીપાહીયોંકા ચાર લાઇનમેં હોકર તેજવારેં
ખ.ડી કરના.)

સમ —

ગાના.

લડે હમ જમકે .ખન્જર ચમકે દિલ કાંપે .અ.લમકે.
ચલે તે.ગે સિતમ સર તનહો .કલમ દુશ્મનલે રાસ્તે .અદમકે
ખાર ખરમેં .ખન્જરસે આતશ ખરસે દુનિયા લર.વે
થર થર ડરસે.

ફોજ દુશ્મન તંગ હો જંગકા વોહ રંગ હો.

રૂહ રસ્તમ દંગ હો હાં લડો જમકે.

આખ દુસરા દિખાવ છઠ્ઠા.

મયદાને જંગ

(જરાઐર માહપારાકે સિપાહીયોંકે લડતે દિખાઈ દેના.)

માહપારાકે સિપાહીયોંકા ખાકાનકો ગિરફતાર કીએ
હુવેલાના. જરાકા ખાકાનકી કમરકો લીપેટના.)

ખચરમ—ખખરદાર.

ટેખલા.

આખ દુસરા ખતમ

બાબ ત્રીસરા દિખાવ પહેલા.

દિવાન ખાના.

(બયરમકા શરાબ પીતે દિખાઈ દેના દો તવાએક
ઔર એક ગવૈયાકા ખડે હોના.

બયરમ—સુનાવ સુનાવ કોઇ ગાના સુનાવ.

ગાના.

ગવૈયા—દાની દરીયાદો તદરેદાની નાદીર દીર તુમ દીર દીર દીર
તુમદીર દીરદીર તુમ દીર દીર દીર દીર દીર તદરેદાની તાદાની
મુ.કાબિલેમેં કમાલ આજ મેરા દસમાને
વોહ તનકે તાન લગાઈં જો તાનરસ માને.

ગાના.

તવાએક—તોરેરે બાંકિ લોચન માન પ્યારે લાજે મોહન,
મોરીરે પ્રીત ઊ.ડોના વારી વારી જાઈં રાજન.
મીઠે બોલ પ્યારે બહેના જયસે કોઇ બોલે મયના
બોલોરે પ્યારે મોરે બેગીઆએ મોરે આગન.

બયરમ—વાહ ગાનાબી કયા ઉમ્દા ચી.જ હય, કે કયસીહી ગમ-
ગીન પ.જમુરદાહ ર.હ કયું ન હો ઇસકો સુનકર તબી-
અત ખિલજતી હય. મગર મેરા દિલતો બહોત ખુશ
હોગા જબ મેરે સરપર ખા.કાનકા તાજ આર ઇસ
હાથમેં અ.અ.જાએ સલતનત ઔર ઇસ મુલકકે સિલે
પર મેરા નામ હોગા. અય મુજતરીબ ર.હ કયું
ધબરાતી હય અગર આજકા મેરા દાવ ચલ ગયા તો
રહે સબ કુછબી હાથ આજાએંજે.

માહુપારા—(એંટર) પ્યારે બયરમ.

બયરમ—હુ.જુર હંય.

માહુપારા—કયું બયરમ દેખો તુમને ફિર વહી અદા દિખાઇ અગર
આપ યા જનાબ કહેકર પુકારના હો તો. મ આફ
કરો મંય તુમસે નારાજ હો જાઈંગી.

બયરમ—કયું પ્યારી તહ.જીબસે જાત કરનાબી કોઇ ગુનાહ હય
(.ખુદસે) અમર લો.ગતમેં યહે લક્ષ્મી ન હોતે તો
બયરમકો કિસ્તર.હ મા.અલૂમ હોતા કે ઇસકા દિલ
પ્યારી માહપારાકી મુ.હખ્ખતમેં મા.અમૂર હોતા.

માહપારા—ખુબ તો મા.અલૂમ હુંવા તુમ્હારે દિલમેં મેરી
.ઇ.જી.જત હય મુ.હખ્ખત નહીં.

બયરમ—નહીં .ઇ.જી.જત ઔર મુ.હખ્ખત હોનો.

માહપારા—તો કયા આધે દિલમેં મુ.હખ્ખત ઔર આધેમેં
.ઇ.જી.જત.

બયરમ—હાં.

માહપારા—હાં જી હાં અમર સારા દિલહી મેરી મુ.હખ્ખતમેં
વ.કફ કરદિયા હોતા તો ફિર દિલઆરાકી મુ.હ-
ખ્ખતકો કહાં રખતે.

બયરમ— ગાના.

ચીતવનતે તીર ન.જીરા દિલપર આહ મારા.

માહપારા—મંચ દિલ દેકર પચતાઇ, ઉલફતમેં ન રાહત પાઇ
ચાહતસે જા.જ આઇ.

દિલમેં હય પીત ખસાઇ.

બયરમ—યહે તનમન સારા તુજપર વારા.

દિલપર આહ મારા.

માહપારા—મતલબકી ચાહત સારી હય, દો દિનકી સખ દિલદારી હય.
બસ મુંહ દેખેકી ચરી હય.

દિલપર આહ મારા.

દેખો બયરમ મંચ તુમ્હેં ફિર કહે દેતી હું કે તુમ્હારા દિલ
દિલારાકા યા કિસી ઔર .ખામપારાકી મુ.હખ્ખતમેં ગિરફતાર હોગા
તો વોહ .ખ-જી.જ ને એક દફઆ વફાદાર શાહરકો જી.હ કર
ચુકા હય. એક ખેવફા .આશિ.કકે લીએ સખસે પહેલે તૈયાર હોગા.

બયરમ—(.ખુદસે) ઓ કમખે.ખતી (જાહિર) પ્યારી તુમ્હારા દિલ
કિતના બે ગુમાન હય મમર મંચને ને તુમ્હેં કલ જાત
કહીથી ઉસકાબી કુછ ધ્યાન હય.

ਮਾਛੂਪਾਰਾ—ਹਾਂ ਅਧਰਮ ਮੰਧ ਰਾਤਭਰ ਸੋਯਤੀ ਰਹੀ ਮਗਰ ਮੁਝੇ
 ਡਾਢ ਤਭਵੀ.ਭ ਨ.ਭਰ ਨਹੀਂ ਆਖਿ ਤੁਮ੍ਹਰੀਂ ਕੁਝ ਅ-
 ਟਾਵ ਕਯਾ ਕੀਯਾ ਭਯ.

ਅਧਰਮ—ਅਝਾ ਮੰਧਣੀ ਅਟਾਓਂ ? ਤੋ ਭੋ ਸੁਨੋ (ਖੰਧਰ ਉਧਰ ਦੇ-
 ਘੜੇ) ਦੇਖੋ ਡਾਢ ਦੇਖਤਾ ਤੋ ਨਹੀਂ.

ਮਾਛੂਪਾਰਾ—ਡਾਢ ਨਹੀਂ.

ਅਧਰਮ—ਆ.ਕਾਨ ਐਰ .ਭਰਾਡੋ .ਭਲ ਕਰਾਏ.

ਮਾਛੂਪਾਰਾ—ਮਗਰ ਸ਼ਾਯਦ ਦਿਲਘਾਰਾ ਉਸਫੇ .ਘਿਲਾਫ਼ ਛੋ.

ਅਧਰਮ—ਛੋ ਕਯਾ ਵੋ ਫੁਤੋ ਫੁਧ ਭੀ ਦੇਖੋ ਘਾਰੀ ਅਗਰ ਤੁਮ ਘਾ-
 ਫੁਤੀ ਛੋ ਫੇ ਸਲਤਨਤਮੇਂ ਤੁਮ੍ਹਰੇ ਸਿਧਾ ਡਾਢ .ਫ.ਫਫਾਰ
 ਨਛੋ ਐਰ .ਫ.ਫ.ਫੋ ਮੁਫਘਤਮੇਂ ਅਟਕਨੇ ਵਾਲਾ .ਘਾਰ
 ਨਛੋ ਤੋ ਐਕ ਤਫਘੀਰ ਫਰੋ.

ਮਾਛੂਪਾਰਾ—ਵੋਫ਼ ਕਯਾ ?

ਅਧਰਮ—ਘੇਤੋ ਮੰਧ ਤੁਮ੍ਹਰੇਂ ਪਛੇਲੇਛੀ ਫਛੇ ਘੁਫ਼ਾ ਫੁ ਫੇ ਰ.ਐਧਤ
 .ਆ.ਕਾਨ ਐਰ .ਭਰਾਡੋ ਮ.ਭਲੂਮ ਸਮਝਤੀ ਫੁਧ. ਖਸ-
 ਲੀਐ ਘਲਵਾ ਫਰਫੇ ਫੁ.ਫਾਨਾ ਘਾਫੁਤੀ ਫੁਧ. ਅਗਰ ਵੋਫ਼
 ਫੋਨੋ ਘਾ.ਭਫ ਫੁਵੇ ਤੋ ਘੇ ਸਰ ਐਰ ਟਾਭ ਫੋਨੋਂ ਭਫੇ
 ਰਫੇਭੇ. ਖਸਲੀਐ ਮੰਧ ਘਾਭ ਫੋ .ਫਾਤਲੋਫੋ ਭੇਭਫਰ
 .ਆ.ਕਾਨਫੋ .ਫਲ ਕਰਾਓਂਗਾ ਖਸਫੇ ਘਾ.ਐਫ ਤੁਮ .ਫਧਫ
 .ਘਾਨੇਮੇਂ .ਘੁਫ ਭਫਰ .ਭਰਾਡੋ .ਘਾਫੋ .ਘੁਨਮੇਂ ਮਿਲਾਧ
 ਐਰ ਉਸਫੇ .ਫਲਫਾ ਫਲਭਮ ਦਿਲਘਾਰਾਪਰ ਲਭਾਧ ਖ-
 ਰਤਰ.ਫ .ਆ.ਕਾਨ ਮੇਰੇ ਫਾਧਸੇ .ਭਰਾ ਤੁਮ੍ਹਰੇ ਫਾਧਸੇ
 ਐਰ ਦਿਲਘਾਰਾ ਘਾ.ਭੀ ਰ.ਐਧਤਫੇ ਫਾਧਸੇ ਸ਼ਛੀਫ ਫੋਭੀ.
 ਅਸ ਫ਼ਿਰਤੋ ਤੁਮ੍ਹਰੇ ਲੀਐ ਫਮੇਸ਼ਾਫੀ .ਫਫ ਫੋਭੀ.

ਮਾਛੂਪਾਰਾ—ਭੋ ਮੰਧ ਭਫੀ ਫੁ (ਮਾਛੂਪਾਰਾ ਅਧਰਮਫੇ ਫਮਰਾਫ ਭਫੀ
 ਫੁਧ ਦਿਲਘਾਰਾ ਘਾਫੀ ਫੁਧ)

ਦਿਲਘਾਰਾ—ਘੁਭ .ਘੁਭ ਲਧਲਾ ਮਭਨੁੰਫੀ ਭੋ.ਫੀ ਭ ਰਹੀ ਫੁਧ
 (ਅਧਰਮਫਾ ਘਾਨਾ.) ਅਘਤੋ .ਘੁਭ ਮੁਫਾ.ਫਾਫੇਂ ਫੋਫੀ
 ਫੰਧ .ਘੁਭ ਮੁਫ ਮਿਫਫੇ ਘਾਫੇ ਫੋਫੀ ਫੰਧ.

ਅਧਰਮ—ਆਫ ਘਾਫੇਂ ਫੋਫੀ ਫੰਧ ਅਸਭ ਅਸ ਭਨੇਫੋ ਅਧਸੀ
 ਘਾਫੋਫੋ.

ਦਿਲਘਾਰਾ—ਫਧੁੰ ਫਧੁੰ .ਅਧਰਤੋ ਫੁਧ.

अयरम—पुन .पुन.

दिलब्यारा—हय अयसा लयानक म.ज.मुन.

अयरम—पुन .पुन प्यारी दिलब्यारा तुम्हारा .पुन.

दिलब्यारा—मेरे .पुनका सयय.

अयरम—हे तो सयके मा.अलूम हय के र.अयत .आ.कान
आर .जराके म.जलूम जनती हय, मसलीये अलवा
करके छु.जाना यादती हय मसलीये माहपाराके रहे
वसवास हुवा हय के अगर बोह दोनों .कयदसे मुदे
तो रहे सर और ताज दोनों जते रहेने. मसलीये
.आ.कानके .कालियोंसे .कल करायेंगी और .जराके
अपने हाथसे .आ.के .पुनमे मिलायेंगी. और उसके
.कलका छल.जम तुमपर लगायेंगी.

दिलब्यारा—उक मस .कहर नीयतमे' फुतुर.

अयरम—प्यारी अय तो समज गम होगी के मसका क्या मत-
लय हय.

दिलब्यारा—यही के .आ.कानके .कालियोंके हाथसे और .जराके
अपने हाथसे और मुजे आ.गी र.अयतके हाथसे
.कल कराय.

अयरम—और मुह तागे त.फतकी मालिक जन जय मगर
तुम उस सांपके डंसनेका मौ.का.अली' कयु' हो क्या
अयसा नही हो सकरा के उस व.कन उसकी छुरी
माहपारा और .जराके .पुनमे दुय मुकी हो तो तुम
वहां दौरेन पहोंय जय और शोर करके उसेही जि-
रकतार कराव और आज रात उस .कहर मदद मुजसे
पहोंय सकेगी मय पहोंयाडिगा. और मुजुहके मस
मुस्ककी ओकली मलेका जननेकी मुजारक्याद देने स-
यसे पहले मय आडिगा (.मुदने) या.अने कलस्तानमे

दिलब्यारा—उक तो मय अभी जती हु' और मसकी टोका
लगाती हु'. (दिलब्याराका जना.)

अयरम—वाह भीयां अयरम .पुय विस्सा दीया वल्लाह मंन
स्याती जयनेके शीशेमे' उतारना तो यारोंकाही करतय

હય, ઐર પહે તો સખડોલી મ.અલુમ હય કે માહપારા.
 દિલઆરાસે તા.કત ઐર જોશમે' કહીં જિયાદા બ.દકર
 હય જબ પહે ભુતની ઉસ ચુ.ડેલકે પાસ જાયગી. તો
 ઉસકે એકલી વારમે' ઇસકા બે.ડા પાર ફિર ખાકી રહા
 કોન માહપારા યા કોઈ ઐર તો વોહ મુખ્હકો મરે
 તમ-ચેકે ફયરસે યા રી.આયા કે ફેસલેકા. શીકાર હોગી.
 તો ફિર બન્દા એકલાલી ઇસ મુદ્કકા માલીકો મુખ્તાર
 હોગા.

ગાના.

બન મતવાલા સખસે નિરાલા રંગતવાલ
 ભર ભર પ્યાલા પી જમ પર જમ આલા
 લા—લા—જી—કબતક સાકી તરસે
 હા હા હા હા હા હા હા
 રંગ રામ ઉ.ડા બે લાગ ઉ.ડા હાં કાગ ઉ.ડા
 દે ભર ભર પ્યાલા પી જમ પર જમ આલા.

ખાખ તીસરા દિખાવ દુસરા.

કિદ.એકા ક્યદ.ખાના.

—મજલસ—

(પલંગપર ખા.કાનકા લેટે હુવે ઐર જરાકા
 ખા.કાનકો છાતીપર હાથ ટેકે હુવે માતે
 દિખાઈ દેના.)

જરા—

ગાના.

અય નસીબે રહમ કર અબ હમે કયું સતા રહા હય,
 હંસે કબથે ઇસકદર હમ બે તું તું રહા રહા હય.

મંચ કિસીકા મુદુઆહું કે ઉમ્મીદે હોસલા હું,
અય મેરે ખુદા મંચ કયાહું જે ફલક સતા રહા હય,
ન એક અસ્ક જાનો દિલ તક લહુ બને કે બહેગએ સખ
રોએ કયા ગરીબ આંખે કે અબ ધનમેં કયા રહા હય.

ખા.કાન—ગરીબ આજીજ મિસ્કીન ખુદા બેકસ રહમ રહમ.

જારા—

શહેર.

ચલી હય જાન આગ લગે ધસ નસીબ કે,
આરામ નીંદમેં લી નહીં ધસ ગરીબકો.

ગાના.

મંચ કિસીકા મુદુઆ હું કે ઉમ્મીદે હોસલા હું,
અય મેરે ખુદા મંચ કયા હું જે ફલક સતા રહા હય.

ખા.લાલ—પકડો મારો જલ્લાદો ધન્હી દોનો ને મુઝે ખુદે સ-
ખસકો ઠોકરોસે મારા હય, ધન્હી દોનોને જખર દસ્તી
મેરે સરસે તાજ ઉતારા હય.

જારા—

શહેર.

બેચેનીયોંકા એવજ તેરે કિર દિમાર દે,
અય મુજ તરીબ દિમાગ ખસ અબ તુ કરાર દે.

ગાના.

ન એક અસ્ક જાનો દિલ તક લહુ બને કે બહે ગએ સખ
રોએ કયા ગરીબ આંખે કે અબ ધનમેં કયા રહા હય.

(દો જલ્લાદોં કા કાલે પોસાકમેં આના ઐર ઉધર ઉધર દેખના.)

જલ્લાદર—સોતા હય.

“૨—બોલ.

“૨—માર.

“૨—કયા નીંદમેં

“૨—તો કયા જગાએગા.

“૨—ચુપ વોહ જાગી.

જારા—તુમ-તુમ-તુમ કોન હો !

જલ્લાદર—ગુલ ન મચાવ.

“૨—ધધર આવ.

જારા—તુમ કયા ચાહતે હો તુમ્હારા કયા મતલબ હય દહેરો
મંચ અબ્બા જાનકો જગાતી હું.

जस्ताद—अब वोह नहीं मग सकता.

जरा—तुम्हारी आंभोसे मुझे उर भावबुझ होता हय और तुम अताव डैन हो.

जस्ताद—हो आदमीयोके लीआसमें ओके श.भसकी मौत

जरा—मौत किसकी ?!

जस्ताद—(.आ.कानको दीआके) भसकी.

जरा—हाय भसकी! क्या तुम भसे शहीद करने आये हो भससे क्या कुसुर हुवा हय भसने क्या गुनाह किया हय.

जस्ताद—कोछ नहीं

जरा—तो शीर भस .गरीबका .कत्ल कयुं मन.भुर हय. क्या भसवीये कत्ल करते हो के रहे ये .कुसुर हय.

जस्ताद—युप रहो युप रहो अब हम अपने हाथकी तलवार और छुरीकी धारके आ.जमाने आते हय तो नसीबत सुनने वाले कान अपने हमराह नहीं लाते हय.

जरा—मगर आंभेतो हमराह होनी हय.

जस्ताद—वोह सिवाय ओके तउपती हुं लाशके और कुछ नहीं देखना चाहती.

जरा—मगर थो.डी देरके लीये तुम उन्हें मजबुर करो के तुम्हारी इ.हकी लजाध परमी न.जर जले मेरे लाधयो रहे ये ओ ओ.हसानो मुरव्वतकी दुनिया का बिराग उसके गरदनकी और समीपत जुगनुकी तरह हाला कीये हुवे हय ये दुनियाका दोरत था. उसके आग तुम दुश्मन बन गये हो अगर भस .गरीबको कत्ल किया तो किया इल पावगे डैनसा नइ.आ .हासिल हो.गा ता.कतो .जेर था वोह भु.दापेने लुट लीआ. दौलतो सलतनतयो वोह .जलीम बेटीयोनि लुट ली होशो हवासये वोह मुसीबतने लुट लीये अब मुठ्ठी भर हड़ीयां ठंडी सांसऔर ज.भ शीके बोझके नीचे सीसकती हुं जन आ.की .हय वोहभी तुमहारे काम नहीं आसकती हड़ीयां जलकर .आके हो जयेगी. सांस हवामें मिल जयेगे जन .पुटाके पास पहुंच जयेगी.

और अगर कुछ रहेगा तो मेरे लीये मातम और
 छ.जतेराय और तुम्हारे लीये दुनियाकी इसबाई
 .भुदाकी ला.अनत और जहन्नमका .अ.ज.ज.

जहलाह—हमको इस कामसे आ.ज. रहने के लीये फाँस
 जहन्नमकी लेमये और फिरवहासे बैठा करनी लाये
 तोभी वही काम करेगे.

.जरा—क्या.

जहलाह— इसका .पुन.

.जरा—अइसोस तुमने साबित कर दीया है तुम मझीके नहीं
 जलके पथरके जने हुये हो मेरे भाइयो मय मेरे
 शाह.जदी होकर तुमसे नीक मांगती हुं के मेरे आपकी
 जनन .अ.ज.ज.हो.

जहलाह—सुप रहे.

.जरा—हेजो मेरी तरफ हेजो.

जहलाह—(आ.जु भी.यकर) धर आव.

.जरा—सुनो मेरी सुनो.

जहलाह—मय कहेंता हुं के सुप (.आ.कानका जगना जहलाहोका
 त.अ.क.ज.ज. करना.)

.आ.कान—कौन कौन तुम कौन हो.उहो मेरी .जराको वन मय
 अपने ना.पुनोसे तुम्हारा यहेरा (जिक जहलाहका
 मुंह जन्हर करना और हुसरेका .आ.कानको पक.उ.लेना.)

जहलाह—पक.उ.लो. (.आ.कानको लेजना)

.जरा—हाय हाय .जलीमो क्या करते हो .भुदाके लीये तरस
 करो जो .भुदा .गरीब आप (मेहोश होकर गिरना मा-
 हपाराका आना. .जराको हेजके)

माहपारा—सोती हय (हंहरकर) लो वोह जमी. (अलग छुप जना)

.जरा—हाय गये जे.लीये आये और मा.असुम .पु.देका ले गये.

माहपारा—अरे कमज.जत अभी तक अपने आपको याद करके
 रो रही हय.

.जरा—आसमान सुन रहाथा .जमीन देख रहीथी, दीवारें पास
 .अ.लीयां मगर किसीने तरस न आया किसीने इसको
 न बताया.

માહુપારા—ઓ .જલિમને વહી કીયા (સામને આકર) અબ તુમકોબી કોષ ન બંચા યગા.

જારા—કાન કૌન માહુપારા મેરી અચ્છી બહન. દા.ડો દા.ડો વર્ન વોહ બેચારા ગરીબ .કતલ કર દીયા જાયગા.

માહુપારા—કૌન બેચારા ? કૌન .ગરીબ ?

જારા—અરી તુ નહીં જાનતી અરી વહી .ગરીબ જાનકી બદૌલત આજ તુ શ્રદ્ધ.જાદી કહેલાતી હય.

માહુપારા—કયા તેરા બાપ.

જારા—તો કયા વોહ તેરા બાપ નહીં ! તો કયા ઇસ જીસ્મમે ઉરકા લહુ નહીં, કયા ઇસકે જોશ્ત ઐર રૂ.હસે મંચહી પયદા હુધ ઐર તુમ નહીં, બહેન મેરી અચ્છી બહેન તુ ઉસકી મહેરબાનીયોકો ઇસ .કદર તો બિલકુલ ન હુવ જા ઉસકી મુ.હબ્બતકો થો.ડા તો વાદ કર અગર ઐર ફૂછ નહીં કરસકતી તો સિફ્ત ઇતનાહી કરકે ઉન .જાલીમોંકે હાયમે ઉસકી જાનકો આ.જાદ કર.

માહુપારા—હાં વોહ અબ ઇસે આ.જાદહી કરનેકેલીએ ગએ હંય.

જારા—નહીં નહીં વોહ તો ઇસે .કતલ કર દેંગે.

માહુપારા—હાં અબ વોહ .કતલકી કર દેનેકે લાય.ક હય.

જારા—અરી યહે તુ કહેતી હય જો ઉસકી બેટી હય, કયા ઇસ .કિરમકી નાપાકી .જાહિર હોતી હય અરે યહે ઉસ મુંહસે ખાત નિકલ રહી હય જીસકો ઉસ .ગરીબ ફરીસ્તેન સેંક.ડોં મરતખા પ્યાર ઐર મુ.હબ્બતસે ચુમા હય.

માહુપારા—(જમીનપર ગિરાકર) બસ .ખામાશ રહો અગર .જયાદા બોલી તો .જખાન કાટલી જાયગી.

જારા—અગર તુમ .જખાન કાટ ડાલોગી તો મંચ અપની આંખોંકે ઇશારેસે સમજાદુંગી.

માહુપારા—વોહબી કો.ડહી જાયગી.

જારા—તો મંચ અપના સર ઉસ .ગરીબ ફરીસ્તે કે લીએ તેરે .કદમોંપર ઝુકાઉંગી.

માહુપારા—વોહબી .એલાહિદા હો જાએગા.

જારા—અલ્લાહ અલાહ તુ ઇતની જલાદ હય.

માહુપારા—કમખ.ખત યહે તો મા.અમુલી બે દાદ હય.

जरा—तो क्या मेरा भी इतल मन्थुर हय.

माहूपा—हां तुमपर भी अपनी पुन प्यारी करना मुरर हय

जरा—समय.

माहूपा—मे समय.

जरा—गुनाह.

माहूपा—मे गुनाह.

जरा—कुसुर.

माहूपा—मे कुसुर.

जरा—ये जहाकारी.

माहूपा—मर. ७ हमारी.

जरा—र. हम र. हम र. हम जलीम जल्लाह र. हम.

माहूपा—जस हो युका सर जुकां.

जरा—(गिरना.) ओ .पुदा [अंदरसे प्रीसी आवा. जका आना.]

माहूपा—हंय रहे कयसी आवा. ज कोठ छुपकर देखतो नहीं
रहा जठिं देखुं तो सही [जरासे] .अपरदार य
हांसे हिलना नहीं.

जरा—[अ. डी होकर सरपर हाथ मारके] हाय हाय कोठ तरस
आनेवाला नहीं. कोठ अमानेवाला नहीं अय कया कर
जठिं हां हां यहां छुप जठिं [एक तरफ छुप जना.
हिलआराका शराय पीने हुवे आना. हमराह अयरमके.]

हिलआरा—पलंग तो आवी हय.

अयरम—शायद वोह जराको दूसरे कमरेमें ले गछ हय. मंय
यही ठहरता हूं उस वकत वोह .पुनमें कुभी कुछ
निकली इसी व.कत तुमने द्वारन शोर मचाकर इसको
यही पकड़वा देना.

हिलआरा—और तुमको भी उस व.कत मेरी आवा. ज पहोचि
द्वार वही बाहिर निकल आना [जना अयरमका.]
आ आ अय अजल रसीदा आ देखतो सही के
तेरी आवा. डीयां तेरे बीजे जल पिछाती हंय, म-
मर हां अयरमने .दोसला और जेस अ.दानेके बीजे
मुझे शराय किस .कहर पीछाती हय के मेरी आंखे

ખાંદ હોતી જતી હય (પલંગકી તરફ દેખકર) હાં
માહપારા આતી હય ઇસપર લેટ જાઉં.

માહપારા—ઠાઈ નહીં અબ અપના કામ જલ્દી કરના ચાહીએ.
(દિલઆરાકો જનરા સમજ ગોલી મારના.) અબ
નાપાક . ખસ કમ જહાં પાક.

દિલઆરા—આહા . કાતિલ સુદકાક.

જનરા—(અંદરસે) ઓ . ખુદા . (ભાગ જના.)

માહપારા—હય યહે કૌન . જનરા ઔર યહે કૌન દિલઆરા યહે
મંચ કયા દેખતીહું.

દિલઆરા—(ત.ડપતી હુઠ) જો તુ ચાહતીથી.

માહપારા—દિલઆરા મંચ કયા ચાહતીથી.

દિલઆરા—યહીકે . જનરાકા . ખુન બહાએ ઔર ઉસકે . ખુનકા
આદરસે મેરા કફન બનાએ.

માહપારા—દિલઆરા દિલઆરા તુ વેકા ખાતી હય.
(આના બચરમકા.)

દિલઆરા—વેકા નહીં બચરમ તુમ કયું સુપ ખ.ડે હો તુમ કયું
નહીં (બચરમકા તે તરી બદલાતા) હાય હાય.

માહપારા—કયા બચરમતે હી સબ કુછ બતાયા હય.

બચરમ—હાય હાય યહે કમબખ્ત સબ કહે દેગી અબ યહાંસે
ચલના ચાહીએ.

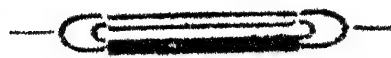
માહપારા—હંદર ઓ નમક . હરામ . ગુલામ તુ ઠહાં જતા હય
(મારના ગોલી બચનામકા ઔર બચરમકા માહપારાકો
ગોલી મારના.)

બચરમ—આહ . (મરના બચરમકા.)

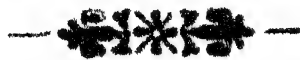
માહપારા—આહ . ખુદા (મરના માહપારાકા.)

બાબ ત્રીસરા—દિબાવ ત્રીસરા.

ચંગલ,

(સીપાહીયાંકા.ખા.કાનકો કીએ હુવે લાના હુમાયુ
પાશાકા આના પીસ્તોલસે જલ્લાદોડો મારના
.ખા.કાનકો રિહાઈ દેના ઓર હમરાહલકે
ચલે બના. જલ્લાદોંકા ત.ડપ-તે હુવે
દિબાઈ દેના.)

બાબ ત્રીસરા—દિબાવ ચૌથા.

મકાને બગલોલ,

ગુલદુમકા ગાતે હુપે આના.

ગુલદુમ—

ગાના.

ખાંકે બલનાંસે ગુમ્યાં ન.જર લાગીરે
જલા જલાકે તપે .મર.કને તમામ કીયા,
દિરા.કે ચારને મારા .ક.ગકા નામ કીયા.

લાગીરે કરી ગુમ્યાં બિરહા કટારી ગુમ્યાં,
આએના મોરારી ગુમ્યાં આએ મંચ વારી ગુમ્યાં—

યા અહાહ કયા કરે કિમર જાઉં, ન તુરરમ મુને ન જલ્લાદ
મુને ઓર મા.અલમ બ.મલોલ પસીજે કિલકસકે આગે દિ.

જોડું કિસ કિસકો મનાઉં. મગર પ્હેલી તો મ.જળ હમ કે કુસુર
આપ કીયા ઔર મે તારે બ.ગલોત્રકો ખવાહ મ.ખવાહ બેરી-
એમેં બન્દ કરકે પિટવાયા. ખુદબી નોકરોંસે બરતરફ હુવા ઔર
મુઝેબી હુકમ હો જાએગા કે ચલી જ. (મુલ.ખયરકા આના.)

.ખયર—કોઇ નહીં મતલા.અ સાફ હમ પ્યારી.

ગુલદુમ—હંચ કૌન હય તુ.

.ખયર—દેખ.

ગુલદુમ—નહીં ગુલ.ખયર.

.ખયર—હાં બી ક્યદુ સુનાવ કયા .ખબર હય. બેરી યા બેટા.

ગુલદુમ—અરે .ખબર કયા તેરી .કબ્જ કી મંવતો મિન્નતેં કરતી
કરતી હાર મઠ.

.ખયર—કયું ઔર વોહ જો તુને મુ.આશીકી ઉઝીદ દિલાઇથી
વોહ બેકાર મઠ.

ગુલદુમ—અરે મુવે તેરે નામસે તો ધરકા ધર બે.જર હય ઔર
વોહ મુવા નિગોડા શામતકા મારા તો હલાલહી કરને
કો તૈયાર હય.

.ખયર—કયા કોઇ નહીં આફત આઇ હય.

ગુલદુમ—ઉસ મુવેને .ખાસ આલુ પ્યા.જ છીલનેકી ખુરી સાન
પર લગવાઇ હય.

.ખયર—ખબર અબ મ.અલૂમ હુવા કે વોહ ભાંડ નહીં કસાઇ
હય .ખબર પ્હ તો હો રહેમા મગર તુતો અચ્છી હયના.

દાનો— આના.

દીલે ખિસમિલપે કાતિલને .ખન્જર સમ બાલા
મારા ન.જરકા બાલા હાં એજ વાહ વાહ વાહ
તે.જે નિમાહકો અદાસે નિકાલા.

મારા ન.જરકા બાલા હાં એજ વાહ વાહ વાહ
આંખોંમેં ન.જર આતી હંચ યું પુતલીયાં કાલી
કલક-તેકે મન્દર મેં હો જીસ તૌરસે કાલી
હર ખાત કરાખાત હય હર ધાત નિરાલી.
સદ.કે તેરે અનવટપે મેરે બાપકી સાલી.

મેરી ખાલા બરસોંટાલા દો બોસા અબ મ.જેવાલા.

ब.गोलोल—(अन्दरसे) गुलदुम गुलदुम ओ लाल.गद्दी.

.अयइ—कौन ब.गोलोल बरबादी.

गुलदुम—गुल.अयइ लाग लाग.

.अयइ—भागुं (धधर उधर दौ.उना.)

गुलदुम—धधर नदी धधर.

.अयइ—धधर.

तुररम—(दूसरी तरफसे आवा.ज देना) जलील जलील.

.अयइ—ओ आपरे ओक तरफ कुवां ओक तरफ जाछ कहीं गुलदुम माछ. (गुलदुमका अन्दरसे सुइयदा लागकर .अयइके मुहपर मलना.) अरी कुयुं सुइयदा मुहपर लगाती हय. कया नाटकका ओकटर बनाती हय. (अन्दरसे पोशाक लाकर पहेंनाता. आर टेगल लाकर पुतला बनाकर अ.उं करना.)

गुलदुम—ले रहे दात तलवार .पुण समज गया.

.अयइ—अरी अम कया समजाती हय .पुण समज गया मुजको पुतला बनाकर उस काहटे उइलुको घोडा दीया बाइती हय.

गुलदुम—हेअ ओ आ गया.

.अयइ—आ गया आपरे (आना ब.गोलोलका .अयइका रुप होजना.)

ब.गोलोल—रहे अ.डी हय अ.भीसकी अय्यी कुयुरी अहेरी हय मुजको कितनी भरतया हुकारा हय.

गुलदुम—.ह.जुर वेद बेयारां शरीफ मुला.जिमया.

गुलदुम—.ह.जुरने फिमवीये.

ब.गोलोल—छसलीअ डे तु जे तुररमसे बार बार सिहारस करती हय. छससे तेरा कया मतलय.

ब.गोलोल—बेयाग और उसके साथ शरीफ.

गुलदुम—ज हां शरीफ ही हय. जे इस दिनसे आज तक मारे शर्म के मुंह नहीं दिखाता.

ब.गोलोल—और छसलीअके मुज .मरीअको .ज्वाहम .ज्वाह मोरीअमे अन्ह करके पिटवाया मगर गुलदुम यहाँ तो कुछ न था (पुतलेकी तरफ देअ) मगर रहे पुतला कहांसे आया.

મુલદુમ—હુ.જુર યહે પુતલા મેરે ખા.લુકે સાલેને મિસરસે બૈતૌર
તો હફા ધરસાલ કીયા હય .ઝૌરસે દેખાએ બનને
વાલેને કયા કમાલ કીયા હય.

બ.ગલોલ—(.ખયરકે માલપર હાય ફેર કર) મુલદુમ પુતલા તો
અચ્છા હય, મમર ઇસકા રંગ કયું કમ્યા હય.

મુલદુમ—તહીજ પકા હય.

બ.ગલોલ—(પુતલેકા ઝૌરસે દેખકર) મમર મુલદુમ ઇસ પુતલેમે
થો.ડી થો.ડી ઉસ .ખખાસકે બચ્ચે મુલ.ખયરકી
મુશાબેહત આતી હય.

મુલદુમ—નહીં .હુ.જુર જુઠાપેકી વજહસે .જરા આપકી આંખે
સુધવાતી હય તીજીએ (ચાખી દેના પુતલેકા ફિરના.)
ઇસકો ચાખી દીજીએ ઝૌર કારીમરીકા મુલાદિ.જ
ફરમાએ. (જના મુલદુમકા.)

બ.ગલોલ—ચાખી દેનેસે કયા હોગા કયા નાચેગા નહીં નહીં સમ-
જા ગાએગા ગાએગા (બ.ગલોલકા ચાખી દેના. મુલ-
.ખયરકા ફિરના.) વાહ વાહ વાહ માશાઅલાહ
સુખ.હાનલાહ (ચાખી દેના .ખયરકા લક.ડી બ.ગ-
લોલકો મારના.) હંચ યહે કયા શાયદચાખી ઉલટી
દેદી હય અબ ઉધરસેદો (ચાખી દેના .ખયરકા ડન્ડા
હમાના.) લા હૌલવલા યહે પુતલા તો મારતા હય.
હાં અગ સમજા યહે પુતલા પુતલા નહીં યહે ઝૌરહી
કુછ હય અગ એકહી મરતળા બહોતસી ચાખી દેકર
ભાગ જાઉં (ચાખી દેના મુલ.ખયરકા .ઝૌરસે ડન્ડા
લગાના.) હાય અરે અરે અરે અરે ઇસ પુતલેને તો
નેમરિશનહીં બદલદી (.ખયરકા એક .જનુ ઢાલ તૈલવાર
ફથલાકર બચઠ જના.) અબ કયા કરું જુતે લગાઉં
નહીં નહીં મેરા જુતા નયા હય ટુટ જાયગા જાઉં
મેટા ડન્ડા લાઉં.

ખયર—હાય હાય અબ કયા કરું વોહ કમબખ્ત ડન્ડા લેને
ચકા હય મેરી હડી પસલી તોડે.ગા. (ઇધર ઉધર દે-
ખકર) યહે ઠીક હય નહીં નહીં ઇસસેબી તો વોહ પ-

हेयान लेजा हूं. (मेजके नीचे दौड़कर) यहाँ छुप
जहाँ (लडका आना.)

ल.६६—हंय हंय मरणादि मगर शराब (मोतल मुंहके सगेक)
झीसीका नहीं दुगा.

.अय३—छस कम अ.पतने मुझको .पुन मारया (.अय३के
मुंहके नीचे सेउन्डा नारना.)

ल.६६—हंय उन्डा लडाके लागे हन तेरी दुममे' वागा अरुकी
.औरत हय अरुकी.

सुरत हय नाम किस म.जेका हय के गुलदुम.

.अय३—हाय रहे तो मेरी गुलदुमका नाम ले रहा हय.

ल.६६—अगर दूम डाटदो तो आ.की गुल रहा तो अस वोद
गुल हय तो मुझकोभी .कुछल हय.

.अय३—मेरा वोद तो डाँटेदार गुल हय. (गुलदुमका शराब
लेकर आना.)

गुलदुम—लीजिये जनाय शराब (ल.६६के मे.ज पर टोपी रखना.
.अय३का टोपी ले लेना और नीचेसे जुता भीय लेना.)

ल.६६—हंय मेरी टोपी कहाँ गय.

गुलदुम—हु.जुर लायेभीथे.

ल.६६—अरी क्या अहेकी हय अभीतो मंयने उतार कर रखवायी.

गुलदुम—बन्दी तो .अजुअ हकी जकी हय.

ल.६६—(जुतेका देज) लो मेरा जुताभी न दारद .पुन .पुन
अ.गयर यरा.ग गुलकीये पगडी .गायन. (.अय३का मे.ज
पर जुता रखना.) लो रहे टोपी रखी हय. (गुल-
अय३का पाँठमे' टोपी रखना .जुसके उठाकर) और रहे
लो मेरा जुताभी रख्या हय. अरुका छपर आय अके
याततो कानमे' सुन सकती हो.

.अय३—देजो कम अ.पतने जोसा लेनेका दंग निकला.

गुलदुम—हंय हु.जुर मंय जाती हूं.

ल.६६—हरेरोज कहाँ जाती हो कमर लयकाती

गुलदुम—अज पराध औरतोसे म.ज.क करते शरम नहीं आती.

ल.६६—अरे .जलीम यारोसे तो न अकड.

.ખચરૂ—લે બુતા ઔર ધ.ડા ધ.ડ (ભ.ડકકા મારના ભ.ડકકા ભાગ જના. દોનોકા ગાના.)

દોનો—

ગાની

ભેરી સાંવરીયા પમલી કમરીયા જાઓ બજરીયા સંભાલકે
મેરી બૈયા નખાએ ઝટકા.

ગોરી ધીરે ધીરે કરો લટકા.

હું હું હું

હાએ હાએ

હાં હું ફટકા

હાય દિલ અટકા.

જાંઘલ હય. જાડી હય. બા.ગ હાએ. બાંડી હય. ધો.ડા.
હય. માડી હય.

ચોલી હય, સાડી. હય, દારૂ હય, તાડી. હય,
સખ હય તૈયાર લેટે પ્યાર

અજી હોરા કલા હય સંભાલા રહેમું ઔર ગરમ મસાલા.
તોરી ન.જરીયા મારે કટારીયાં

ઉલ્હુ તેરા મુંહ હો કાલા

આઓ—

જાઓ

(ખ.ગલોલ કાચીસેં મારતે હૂવે આના.)

ખ.ગલોલ—ચરે હાથરે હાથરે. (ભડકકા આના .ખચરૂકા મારના.)

ગુલ.ખચરૂ—ઔર કે મેરી પ્યારીસે મ.જા.ક (તુરરમકા આતા.)

તુરરમ—કયા હય કયા હય. (.ખચરૂકા ખ.ગલોલ કો ટોકરે કે
નીચે દખાના જલીલકા લય લાકે હમરાહ આના.)

.ખચરૂ—હંચ રહેતો ઇધરસે આયા ઔર ઇસમેં કોન ખ.ગલોલ
હત તેરા મુંહ હો કાલા.

તુરરમ—કયું બે .ખખીસ ફિર મેરે ધરમેં લોટાલા. (સખકા
.ખચરૂકા મારના.)

બાબ ત્રીસરા—દિખાવ પાંચવા.

જશને તાજ પોશી.

(ત.ખતકા સ.જે હુવે દિખાઈ દેના.)

સહેલીઆં—

ગાના.

લાસાની હય શાને યજ્ઞદાની દિખાઈ ફસલે શાદમાની.
દરો દિવારસે શહેરો બા.ખરશે ન.કશે નિગારસે હયે ધ.જહાર
નેશે .ખુમાર રંગે બહાર બા.જે જહાંપે હય છાયા .નિખાર
હર .ખાર .ખર હય ગુલ.ખર બા.ગો પુર બહાર
(અરસલાનો .ખાદમાન .ખા.કાનો .ખરાકા આના.)

ખરા—અબ્બા ખન .કદમ રન્ન. ફરમાઇએ રહે તાજે ત.ખત
જે કમ મુદતસે આપકે કદમોસે મ.હરમ હો ગયા થા
ઉસે ફિર દુબારા મુખારીક બનાઇએ.

ખા.કાન—બસ અય મેરે .ખુનકે સબસે .ખિયાદા પાક .કતરે.
બસ મેરા ત.ખત વોહ લક.ડીકા ત.ખતા હોગ જીસપર
માત મુલા કર ઉસ બાદશાહોં કે બાદશાહકે દરબારમેં
લેજાએંગી. ઔર .કબા રાહે ફનાહોંગી જો મેરે મરેન કે
બા.અદ દો ગ.જકા કફન અપને હાથોસે પહેના એંગી.

ખરા—અબ્બા ખન.

ખા.કાન—બાપકી ખન .કુરબાન .ઔરતો કર રહે વહી હાથ
હય કે જીનહોંને મ.મરર હોકર તેરા.હ.ક છીન લીયા
થા અબ પસકાં ઇન્સાફ દેખ ઇન્હી હાથોસે તેરા
.હ.ક તુજે વાપસ દિલાતાહું.

અરસલાન—

શ.એર.

પુરા પાતેહ'ય આ.ખદ જો કરતે હંય .અમલનેક

જીબ— નેંકીકા જમાનેમેં ફલ મિલતા હય સદા નેક.

ખા.કાન—મેરે શરીર દોસ્ત તુમને જો જો મેરી ખિદમતેંકી
હંથ ઉસકા શુકીયા મંથ જખાનસે અદા નહીં કર
સકતા.

અરસલાન—હુ.જુર આપ ઇસ શુલામકો બાર બાર કહું
શરમીંદા કરતે હો સીવાન અફસોસકે ઔર
કૌનસી વફાદારી ઇસ ખાના જનરસે તુ કુ.અમે
આઇ હય. હ.કી.કી ઔર હમેશા યાદ રખતે
વાલી વફાદારી વોહથી જોશરીફ સ.અદાનને કી

ખા.કાન—સ.અદાન મેરા બાવજા સ.અદાન શહીદે બજા
સ.અદાન.

અશ.આર.

જો.હાક ન રિઆન ના સદાદેને કીયા.

જો તુઝપે ઔર મુઝપે ઇસ ઓલાદને કીયા.

સીનેમેં હોઝયા હય દિલેના ઉમીદ ખુન.

દેખાતો કયા સુનાબી ન અયસા સફેદ ખુન.

હુમાયુ પાશા—હુ.જુર જો ખુદાકો મ-જુરયા હોતા જુરયા.

ખા.કાન—આવ મેરે પ્યારે બચ્ચો એક મરતબા હોબાર મેરે
સામને હાથ મિલાવ.

શ.અર.

એહલે જમીંમેં સરતે મહેરે ફલક રહો.

જન્દા રહો બચ્ચાલ રહો હથ તક રહો.

(હુમાયુ પાશાકો જનરાકે સાથ હાથ મિલાના.)

સખ—આમીન આમીન.

સંહેલીયાં—

ગાના.

લાઇ હય સખા પય.ગામ નયા ગુલશનમેં ગુલકી શાદી હય.

હર શા.ખ સજી-હય હુમ મચી-હરલખપે મુબારક બાદી હય.

ના ચોજી હુમ હુમ છન ન ન ન ન ન ન ન ન.

છન ન ન ન ન ન ન ન ન છન ન ન ન ન ન ન ન ન.

આન દિખાઓ જન લુભાઓ ગાઓ બજાઓ.

તન ન ન ન ન ન ન ન તાન ઉઠાઓ.

બાદે સખા ચચી ખાલી દિલકી કથીયાં છલ ખલીયાં.

કરો હિલ મિલ સળ રંગ રલીયાં.

એક ચાંદ હય એક સિતારા હુએ કયા જો.કા પ્યારા પ્યારા હય.

દરબારી-સરંકારી-ધરબારી-નરનારી-જમસારી.

હરબારી-હમવારી-બલહારી-તો હારી.-

 * તમમત તમામ શુદ્ધ. *
 *

મુંબઈની મરાઠુર કે પનીગોના વખણાયેલા નાટકો.

જખાની અને ગાયન સાથે.

કિંમત.

અમીર હીસ. (જખાની અને ગાયન સાથે સંપૂર્ણ) રૂ ૦-૬-૦

સયદે હવસ.... ૦-૦-૦

ઝહેરી સાંપ.... ૦-૦-૦

ખુબસુરત બલા. ૦-૦-૦

બાનિસાર ૦-૦-૦

અમૃત ૦-૦-૦

દાગે હસરત. ૦-૦-૦

દિલ-આરામ. ૦-૦-૦

કાલી નાગન. ૦-૦-૦

શીરી ફરહાદ. ૦-૦-૦

બજમે ફાની. ૦-૦-૦

ખુને નાહક ૦-૦-૦

ઉપરની તમામ ચોપડીઓ ગાયન અને જખાની સાથે ઉદ્દે-ઈસ્લામી જગતમાં વખણાઈ ચૂકી છે અને ઘેર ઘેર વંચાય છે. સામટી મંગાવનાર તમા વેપારીઓને ભરપૂર કમીશન ! દરેક ચોપડી ખાલેલા અનેક ભેટની ચોપડી મળશે. મેહરબાની કરીને એક વખત મેહર આપી જુઓ. ખાત્રી થશે કે સાથી વધારે લાભ ક્યાં મળે છે ?

ઈસ્લામી નવાં રસીક નાવેલા.

કુદરતનો ખેલ. (ઇતિહાસિક નામાંકિત નાવેલ) ભા. ૧ રૂ ૧-૮-૦

ભા. ૨ ભે રૂ ૨-૦-૦

બન્ને સાથે મંગાવનારને રૂ ૨-૮-૦

મરિયમ. (અમૃતની લખેલી) રૂ ૧-૦-૦

પુતુહુશામ. (તુરકીની જંગી લખાઈ) રૂ ૧-૦-૦

નસીરુદ્દીન. (નવું નાવેલ) રૂ ૦-૮-૦

મગવાઈ રૂબી-ખાલાઈ રોડ, મુરત.

ખેતસિંહ હરિભાઈ.

